



# Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

## Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>



# Ingemanns Jordefærd.

Taler, Digte og Bladartikler,

samlede af

Frederik Barfod.



Kjøbenhavn.

Karl Schønbergs Forlag.

J. Cohens Bogtrykkeri.

1862.



# Ingemanns Jordefærd.

Taler, Digte og Bladartikler,

famlende af

Frederik Barfod.



Kjøbenhavn 1862.

Karl Schønbergs Forlag.

3. Cohens Bogtrykkeri.

„Kjære Ingemann! Vi komme her i manges Navn rundt om fra det hele Land, fra Vesterhav til Øresund, fra Skagen til Danevirke — og, betydningsfuldt er det, maasse mest fra den sidste Landsdel, Stridsæblet — i Mænds og Kvinders, gamles og unges Navn — mest af de sidste — for at bringe Dem paa denne Højtidsdag vor Hilsen og Tak for alt, hvad De har været og er for det danske Folk. — Og denne Tak have vi ved Konstnerens Haand søgt at nedlægge i dette Guldhorn, som vi skulle bede Dem at modtage i Kjærlighed, som det er givet af inderlig Taknemmelighed, saa de har kappedes, de mange, om at være med til at fylde det — en for „nu ringer alle Klokker mod Sky“, en anden for „nu titte til hinanden, de favre Blomster smaa“, en tredje for „Baldemar og hans Mænd“, en fjerde for „Følger Danske“ o. s. v. — til det blev overfyldt, før vi vidste af det, blev ret egentlig et Overflødighedshorn, at det med sit røde Guldb, draget op af „de Underjordiske“, maatte være Dem et lille dagligt Minde, ej blot om de mange smaa, som, hvergang De ser tilbunds i Guldhornet, titte op deraf og smile til den kjære Ingemann — men om den Kjærlighed, hvormed De, under hver en Morgen- og Aftensang, gjemmes i det danske Folks Hjerte! Gud velsigne Dem og Deres kjære trofaste Hustru, han gjøre Aftenstunden lykkelig for Dem, ja Deres sidste Dag til den allerbedste!“

Enkedronningen ønskede at være den første, som fyldte Hornet, og det gik derfor rundt med en kostelig Vin, som hun til denne Brug havde sendt.

Sin Tak for det bragte Ingemann paa Stedet det Folk, som han elskede saa højt, og hvis Kjærlighed han saa inderlig skattede. Men hans Tak var et vemodigt, skjønt trostigt Leveel, hvori han med venlig

Beskedenhed skildrede sit lange Digterlivs Ejendommelighed, idet han gav Folket Æren for alt og sig selv for lidet eller intet. Han fremsagde selv dette Takkekvad, men havde Møje med at udføre det, da hans Stemme næsten kvaltes af Taarer. — Saaledes løb Inge-manns „Tat til Venner i Danmark“ for Guldhornet, d. 28de Maj 1859:

Med Pas til lange Rejse glad jeg staar  
 paa Bejen til den store Banegaard,  
 hvor Toget ventes, som fra Jorden fører;  
 thi det er Venners Røst, jeg trindt mig hører.

Lykønskingsordet er et dulgt: Farvel!  
 dets milde Alvor fylder Sind og Sjæl;  
 det vidner om, at mine Dages Strøm  
 ej blot hentrulled som en liflig Drøm,  
 men bar dog med mig over Skær og Grunde  
 et Skib med Frugt til Havn ved grønne Lunde.

Det Skib var ej bestemt til Orlogskampe,  
 det foer ej frem med Bulder, Brag og Dampe;  
 ved Alfarsejen, hvor man stred om Plads,  
 det stille gled, som Baad til Lystsejlsads,  
 og førte gode Venner om paa Søen  
 til Romantikkens Lund paa Sangfugløen.

Ved Roret — derfor Gud jeg takker glad! —  
 som Færgemand med frejdigt Sind jeg sad  
 ved hendes Side, i hvis Blif jeg saae,  
 hvor Lykkens D og Paradiset laa.

Jeg peged tit paa gamle Mindesmærker  
om længst henfarne Tidens Manddomsværter,  
og deri fandt endnu til denne Dag  
med venligt Sind de rejsende Behag.  
De saae med mig, at, hvad vi drømte om,  
med Birkeligheds Magt tilbagekom;  
selv gamle Holger Danske kom igjen,  
og Folket kjendte glad sin fuldtro Ven.

Men naar nu Færgemanden graanet staar  
som Jubelolding her i friske Vaar,  
saa er det ikke ham, der skyldes Løn;  
men Krandsen, skøn og frisk og foraargrøn,  
tilhører Folkeanden, som har givet  
ham og hver Skjald, der sang om Folkelivet,  
det Stof til Sang, det Liv i Sagn og Sage,  
der laa i Folkets Sjæl fra gamle Dage.

Saa flyv da, som elektrisk Gnist fra Soer,  
paa Tanketraad mit Jubeloldings-Ord!  
flyv! hils hver Sjæl, som glæded mig idag!  
bring Tak med Klang fra Hjertets Pulseslag.  
Den Tonestreg, rig Kjærlighed forgylder,  
sin Klang blandt Danske Danmarks Sangbund skylder:  
den over Folkehjertets Dyb var spændt,  
kun derved blev den hørt og set og kjendt,  
men derfor Danmarks Folk skal Krandsen bære  
med Tak og Pris, med Kjærlighed og Ære!

Hans Tak var et vemodigt, skjønt trostigt Leevsel. —  
Den, der har færdebes noget med Ingemann, vil mindes,  
hvor jævnlige, ja hvor stadig Bortgangen beskæftigede hans



Tanker, men vil tillige mindes, hvorledes hele hans Væsens Ejdommelighed og hele hans religiøse Betragtning medførte, at det nærmest var Sjælens Himmelflugt, der sysselsatte ham, og ikke Legemets Død og Begravelse. Sit Legeme regnede han kun lidet, vistnok altfor lidet, og det ængstede ham derfor heller ikke stort, at Støvhytten maatte falde sammen, skjønt han vel med Bemod tænkte paa de mange kjære, hvem han, naar Djebliffet kom, maatte tage Farvel med. Men hans Sjæl var ham hele hans fulde Seg, og urokelig overbevist om, at denne Sjæl, som alle andre Sjæle, ved Herrens Naade var dyrefjæbt til Saligheden hisset, imødesaa han trøstlig sin Opløsning, og havde altid gjort det, imødesaa Sjælens Forløsning af de trange Jordbaand, som fængslede den, som stækkede dens Vinger og hængede dens fri Flugt. Hisset, ved Herrens Trone og i Frelserens Favn, skulde han lidt før eller lidt senere — og hvad er dog Tidens Draabe i Evighedens Hav! — gjensamles med alle sine kjære, med dem, som vare gangne forud, og dem, som han et Djeblif maatte lade efter sig. Derfor var Jubeloldingens Tak til den kjære Kreds, som dengang omringede ham, et Levvel, men den var et Levvel, der var ligesaa trøstigt som vemodigt.

Dagene gik, og han vedblev at være legemlig og sjælelig frisk, vedblev at glæde sig som et Barn baade ved Naturen og Konsten; men han glemte i ingen Glæde at prise Guds Naades Overflødighed, glemte ej heller at takke Menneffene for al deres Godhed og Venlighed imod ham. Han havde, menneffeligt talt, Fred med Gud og Fred med al Verden; derfor var han selv et synligt Billede paa Hjertefreden, og i det Hus, hvor han traadte ind ad Døren, traadte Freden ind ved hans Side. Hans jævne, glade, lykkelige Sind fulgte ham ogsaa til det



sidste; deraf Udbrud som dette, hvilket flere end een af hans Venner maa kjende: „Gid jeg kunde meddele Dig det gode Humør, jeg for det meste glæder mig ved!“

Saaledes vedbleve Dagene at glide, men hvilke Tanker, der vedbleve at bekræftige ham, have vi flere Vidnesbyrd om. Vi skulle meddele et Par af disse Vidnesbyrd, og det med hans egne Ord, for ikke at svække Farvetonens Egenommelighed. Saaledes skrev han („Sorø d. 8de Oktbr. [1861], Aften“) iblandt andet til sin „kjære gamle Ven“, Sproglærer Theodor Schorn, følgende:

— — — — —

Jeg drømte en Nat i forrige Maaned, at min Seng rev sig løs og blev til et Slags aaben Vaggon, der droges af et usynligt Lokomotiv udover Jorden. Jeg sad oprejst med en bladrig Bøgegren i min højre Haand og viftede nedad mit Farvel til de grønne Stove og det store Hav og alle gode Venner. „Jeg vil forsvinde, jeg vil flyve,“ raabte jeg og svingede Grenen. Men saa blev jeg med eet beklemmt om Hjertet og rakte den venstre Haand tilbage efter Lucie — „Tal til mig!“ sagde jeg med halvkvalt Stemme — men hun tav. Jeg greb dog hendes Haand, syntes mig, men den var vaad — hun laa stille og græd — syntes mig — og jeg vaagnebe. — Det var dog en ganske kjøn Drøm og maasse et Bink om at være rejsefærdig. Jeg er forøvrigt, Gud ske Lov! baade frisk og livsglad — og takker Vorherre baade for det Liv, som henfarer, og det, der varer ved. At det er den samme Livsstraad, som løber fort med forstjellig Farve og intet Øjeblik standser eller afbrydes, er jeg vis paa — den fortsatte Udvikling til alle Dages Ende ligeledes. — — —



Ritten Uger senere, det var Torsdag Aften d. 20de Februar, fremsagde han i en lille Benneskreds i sit eget Hjem det Digt, som han allerede forrige Høst havde skrevet, og som han havde kaldt:

### Den hemmelighedsfulde Port.

Paa denne Verdens Grændsemur  
 Konporten til en ny Natur  
 paa skjulte Søjle hænger.  
 Hvert Øjeblik, som Pulsen slaar,  
 en Sjæl igjennem Porten gaar,  
 og ingen ser den længer.

Hvert Fodtrin gaar mod Muren frem,  
 og altid Porten staar paa Klem;  
 dens Hængsler altid knirke.  
 Gradvørke strømmer fra den ud;  
 dog gjennem Mørket sender Gud  
 en Straale fra sin Kirke.

Den Straale kun til Djet naar,  
 hvor Sjæle - Børneskaren staar  
 som Juleaften hjemme,  
 og stirrer trøst paa lukte Dør,  
 der, hvad de aldrig skued før,  
 til herligst Stund skal gjemme.

Gif Fader alt ad Døren ind,  
 gif Moder ind med Slør om Kind,  
 gif Søster selv, og Broder —  
 forsvandt de alle uden Lyd,  
 de smaa dog veed, der bliver Fryd  
 hos Fader og hos Moder.



Dg aabnes Døren helt tilfidsft,  
 faa veed de, Jesusbarnet vist  
 har bragt dem Julegave —  
 faa ser de — hvad de tro'de før: —  
 vidunderlig bag aabne Dør  
 staar Juletræets Hæve.

Det var den sidste Aften, han sad imellem sine: allerede Natten til Fredag d. 21de blev han syg, men ligesaa Kl. 2 til 6 blev han liggende uden at vække sin Omgivelse. For hans Skyld maatte ikke en eneste savne sin Nattero. Fredag og Lørdag laa han i stadig Feber, men desuden i stærke og vedholdende Lidelser. Lørdagen d. 22de, da hans Læge atter kom til ham (det var en Søn af hans længst afdøde Ven og Kollega, Digteren Kristian Wilster), sagde Ingemann til denne: „Jeg kan hilse Dig fra Din Fader.“ „Har De drømt, kjære Konferensraad?“ „Nej jeg har ikke.“ „Men min Fader er jo for længe siden død.“ „Jeg veed det vel, men jeg har just besøgt ham og haft en lang Samtale med ham.“ Hvad enten han sov eller vaagede, hvad enten han var vaandefuld eller vaandefri, besøgte han i Aanden alle sine kjære. — Søndag og Mandag var han uden Lidelser og fuldkommen sig selv bevidst; Mandagaften d. 24de døde han. Men det var netop samme Dag, paa hvilken After Ryg for 709 Aar siden havde lukket sine Dje, den After Ryg, hvis Tvillingsønner Ingemann saa dejlig besang, den After Ryg, som grundede Klosteret i Sorø og fandt selv sit sidste Lejested i dets Kirke. — Ingemanns Død betjendtgjorde hans Enke i „Berl. Tid.“ Nr. 49 (d. 27. Febr. 1862) saaledes:

„Den 24de Februar, henimod Kloften 11 Aften, gif Digteren Bernhard Severin Ingemann over

fra dette Liv til en højere Tilværelse, hvori hans Tanker alt i flere Aar daglig havde levet. Enhver, som kjendte hans fordringsløse, religiøse, kjærlige, velvillige Karakter, elskede ham som Menneſke. Hans høje Begejstring, dybe Følelſe, rige og rene Fantafi, som hvilede paa en retſindig og inderlig religiøs Grundvold, har været til en Belſignelſe for mange, baade store og ſmaa. Hans Bærker ville altid opvække Kraften, bevare Kjærligheden og Retſindigheden hos den danſke Nation. Jeg, hans efterladte Enke, maa i min ſtore Smerte takke Gud i mit Hjerte, at han har ſkænket mig den ſtore Naade at være forbunden med ham i den inderligſte Kjærlighed i mere end 49 Aar, ſom hans flere Aars Forlovede og ſom hans Ægtefælle. Gud glæde ham i ſin Himmel og ſkænke mig en ſnar og ſalig Gjenforening. Lucie Marie Ingemann, født Mandix.“

Hvorledes Folket følte ved hans Bortgang, maa det ſelv ſige os, og derfor ſhulle vi, efter et Par korte indledende Ord, meddele førſt Talerne ved hans Kiſte, dernæſt de bedre af de Mindebigte, ſom hans Død fremkaldte (naturligviſ for ſaa vidt de ere blevne os bekjendte), og endelig, i et Tillæg, enkelte af vore Blades Anmældelſer af hans Død tilligemed deres Tilbageblik paa hans Digterliv og Digterfærd. Vi have med Henſyn til diſſe Tilbageblik maattet indſtrænke os meget stærkt i vort Valg, langt mere end vi ſelv kunde have ønsket, iblandt andet fordi langtſra alle Kilder have været os tilgængelige. Man vil dog i dem finde Udtalelſer fra alle vore tre Hovedſtæder og fra flere af vore Bygder.

---

Ingemann ſtod sig i ſin Havestue, der nu ſnart i fyrrethve Aar havde været hans Arbejdsværelſe, den ſamme

Stne, i hvilken han modtog sit Guldhorn, og om hvilken han for mange Aar siden havde sunget: „Der er yndigt i Havestuen, man kan høre det faldende Blad!“ Det var baade ham og hans Enke imod, at han skulde staa Lig i Kirken, at han skulde fjernes fra Hjemmet, før Fordefærdstimen kom. Derfor laa han endnu Begravelsesmorgenen i Havestuen med sit milde, venlige Afsyn, over hvilket Fred og Ro var udbredt. Senad Middag staaes Pulsaarerne over paa hans Haanblebde, som han selv udtrykkelig havde befalet. Derpaa lukkedes Kisten.

Fra den tidlige Morgen havde der samlet sig et talrigt Følge i Byen, der, saa godt den kunde, havde smykket sig med det florumbundne Danebrog paa halv Stang. Morgenbanetoget og et senere Extratog bragte Folk fra Kjøbenhavn og de mellemliggende Byer samt fra Korsør og Slagelse. Men Sorø Embedsmænd og Borgere afhentede med stor Velvillie de tilrejsende paa den noget fjerne Banegaard, ligesom de gæstfrit aabne Huserne for dem. Fra Omegnen i en Kreds af flere Mil kom en Mængde andre, navnlig Præster og Bønder, som ligeledes vilde følge den gamle Digter til Graven.

Kl. 11 begyndte Kirkens Klokker at ringe.

I Ingemanns Hus var der kun Plads til en meget ringe Del af Følget. Her samlede derfor kun det lille Familiefølge samt Kongehusets Udsendinger (Konferensraad Wegener fra Hans Maj. Kongen, Grev Ahlefeldt fra Enkedronningen, Baron Wedel fra Arveprinds Ferdinand og Ritmester Eastenskjold fra Prinds Kristian til Danmark), desuden Kirkeminister Monrad, Indenrigsminister Lehmann, Byens Præst H. Glahn, Professorerne Clausen og H. C. Andersen samt enkelte andre, i det hele omtrent en Snes Menneffer. — I



Sørgehuset holdtes der ingen Tale, men da den tilsluttede Kiste løftedes fra den Plads, paa hvilken den hidtil havde staaet, fremsagde Ingemanns Ven, hans mangeaarige Nabo og Embedsbroder, Professor A. Rothe, i hvis Lod det uvilkaarlig havde maattet falde at gaa Fru Ingemann tilhaande med Anordningen, — omtrent følgende Ord:

„Naar vi nu skulle bære vor bortgangne Vens afsjælede Legeme herfra til Graven, da er det vel med dybt Bemod og bittert Savn, men ogsaa med fuld og erkjendlig Bevidsthed om hvad han har været. Lad det da nu ogsaa ske med inderlig Tak til Forsynet og med levende Glæde for de mange Gange, vi i de mange Aar have set ham gaa ud og ind i dette Hus, og med det faste Haab, at Gud vil være ham og hans efterladte Hustru naadig!“

Kisten var rigt smykket med Krands fra mange kjærlige og taknemmelige Hænder. Midt paa Laaget laa to hvide Lavrbærkrands, og paa hver af dets Ender en Krands af Kristtjørnløv. Midt i den ene af de sidstnævnte Krands laa en smuk Lyre, flettet af hvide Ewighedsblomster, men Strængene af gule; i den anden laa Haabets Anker. — Paa Kisten laa der iblandt mange andre Krands endnu en fra Skolens Elever, der af egen Drift for sine Ugepenge ved Sammenstud havde bekostet en Søloplade med den simple, hjertelige Indskrift: „Farvel fra Sorø Akademis Elever;“ hvilken Tanke Akademiets Lærere havde fundet saa smuk, at de havde optaget den og sendt en lignende Krands med en lignende Blade.

Det store Følge samlede sig omtrent Kl. 12 i Akademiets Vestibule og de tilstødende Gange; men selv disse kunde ikke rumme det, og mange maatte opholde sig under aaben Himmel. Heldigvis var Vejret smukt. — Lidt efter Kl. 12 hentedes Ligkisten i Havestuen, hvorfra den bares gjennem

Ingemanns Høve og langs Akademiets Façade mod Søen ad den grænsestrøede Vej til Kirken. Den bærer af hans forhenværende Kolleger, af forhenværende og nuværende Lærere ved Akademiet, Lærere fra Herlufsholm og Slagelse Skoler, Borgere fra Sorø og de nærmeste Byer, Bønder og andre Landboere fra Omegnen og Affendinger fra Studenterforeningen og Valkendorfs Kollegium; dog havde man ordnet det saaledes, at, saavidt muligt, ethvert Sæt Bærere danneedes af en Blanding af de nævnte forskjellige Samfundsklasser. Foran Risten gik en Afdeling af Akademiets Elever, nærmest efter den Følget fra Righuset, til hvilket saa ved Akademitrappen det øvrige store Følge sluttede sig, fire og fire, i en broget Blanding. — I Kirken, hvis Kor og Pulpiturer allerede vare opfyldte af fortklædte Kvinder, blev Risten modtaget med Orgelpræludium af Domorganist Matthison-Hansen fra Roskilde, og da den var bragt til sin Plads i Koret, indlebedes Sørgegudstjenesten med Ingemanns egen dejlige Aftensang: „Bliv hos os, naar Dagen hælder, Du kjære Frelser og Gud!“ Sangen styredes af Akademiets syngende Elever under Orglets Vejledning, men ligesuldt blev det en dyb og bevæget Menighedsang. — Fra Sørgehuset var kun Stedets Præst, S. Glahn, anmodet om at tale, men da Ingemanns mangeaarige Ven, Biskop Kierkegaard fra Aalborg, var tilstede i Følget, bad Pastor Glahn denne om at være Ordets Bærer og Tolk; og efter Sangens Slutning holdt Biskop Kierkegaard følgende Tale, hvilken han senere, efter vor Anmodning, har nedskrevet efter Sukommelsen:



### „I Jesu Navn!

„De der forvente Herren, skulle forny deres Kraft; de skulle høre sig paa Binger som Orne: de skulle løbe uden at trættes, de skulle vandre uden at mattes“ (Ef. 40, 31). Saaledes, mine Venner, Landsmænd og Medkristne, lyder et helligt Ord til os fra fordums Dage, et Ord hvorved i Tidernes Løb Tusinder have følt sig styrkede, et Ord, der ogsaa stundom har oprejst mig, naar Sorg og Frygt truede at knuse Haabets Livsspire, og derhos et Ord, som jeg i de senere Aar oftere har ment at se sjensynligen opfyldt og forklaret i den Hedengangnes Levnetsløb, ved hvis Riste jeg nu staar. Skal derfor jeg tale et Ord ved denne Riste, og det i en Forsamling, hvor saamange andre synes bestemtere kaldede og nærmere berettigede til at tolke deres og vore Følelser, saa være det hint Forjættelsens Ord i dets særlige Anvendelse paa det Levnetsløb, som nu er afsluttet.

I dets særlige Anvendelse, siger jeg. Thi glemt har jeg det ingenlunde og agter endmindre at lægge Skjul derpaa, at Forventelsen af Herren er en nødvendig Bestemmelse i Troens Væsen, et Træk der aldrig kan fattes i dens aandelige Livssammenhæng, og som derhos baade særdeles mægtigen gjør sig gjældende i den, naar det kjendeligen latter ad den Stund, da Troen skal afløses af Skuen, og er aldeles overvejende i Børnenes Tro, hvor de op-



og ikke kunde digte en Sang, uden at der tonebde noget — uden at det tybde hen til Forslængningens Stemmeligbed, *Uventyr*, — og det foretom os, at han fortalte dem godt, indvilde *Udsdom* ind i det, næsten ikke kunde fortælle et det bedst, søgte at lægge lidt af deres gode Mening og og medens de høitopphste og *Urbjørne*, naar de mente *Uden agtede Kristendommen* for et maadeligt *Uventyr*, viste sig for os: den bly *Udgyterungling*, som, medens kunne glemme den *Uttelle*, hvori han som fra først af sin *Udarses Zoner* høre. Men hvorebdes stude vi sad og *Udødens Tid* i det aandelige, da han begyndte at lade ældre iblandt os det grant, hvad det var for en *Udødens* Og saa vide vi det da alle, saa hufte navnlig den derom skal *Ualen* være.

tone og som *Udræget* paa *Uventyrløbet* i det hele, — kun *Ust*, og om *Uventyningen* af *Udøren* som *Uangens Urunder* fra den *Udand* af, han først fremstillede sig for det dantte *Uan* om hvad han sang, og hvad han levede iblandt os, *Uellig*, hvor han vorede op for to *Uennestialbre* siden. *Uunden* eller *Urdum* i *Uarnebagene* i den lille *Uærfte* dens *Uærfte* hos den *Uortagangne* enten *Uflid* og heller ikke kan jeg sige noget nærmere og bestemtere om *Udøren* i dens hele *Ulimindefigbed*, jeg her vil tale om, er (*Uob. 4, 42*). Men det er *Uvorten* *Uorventelsen* af men vi havde selv hørt ham og erfjendt ham for den, han havde erfaret af *Udøren* *Uabenharelse* i *Uennestehjertet*, — *Utyd*, — *Uorventende* nemlig at erfare, hvad *Uvidne* at den ved *Urdøden*: nu tro vi ikke længer for *Udøers Uales* fige til de ældre omtrent som *Uine Samaritaner* til *Uvin* hans *Ujering* i deres *Underste*, saa de i sin *Ud* kunne *Uaanden* modnes til selv at sjenbe hans *Ust* og *Uernemne* vore omtonebde af et *Urtistligt Uidneebryd* og først efter-

i den til den Enbaarnes Vre. Og denne Begyndelse, den svægede han jo aldrig i de senere og modnere Dage, den blev han jo tro indtil Enden, saa hans lange Digtervirken iblandt os, den maa vel nærmest lignedes ved en dyb og dejlig Drøm, aldrig afbrudt uden for atter at sammenknyttes og fornyes til Udfoldelsen af det samme Indhold i andre, som oftest i klarere og mægtigere Billeder: det Indhold, der med saa Ord lader sig betegne som Forventningen om en evig Forsoning imellem den Skjønhed, hvis Glimt han søjede og elskede her, men hvis Besmittelse og Forkrænkelighed han aldrig oversaa, og den Sandhed, han tidlig højede sig for og troede paa. Ja, saaledes staar det for mig ogsaa i denne Stund, vor hedengangne Sangers Digterliv: profetisk skildret af ham selv, skjønt han tænkte vel næppe paa sig selv, idet han sang om den lille Fugl, der omtrent i disse Aarets Dage, imellem Sne og Is og udenfor den frosne Rude, mælder Vaar og Sommer for dem, der forstaa at holde Forventningens Tider ud.

Giv Tid, giv Tid, den nynner glad  
og ryster de smaa Binger,  
giv Tid, og hver en Kvist faar Blad,  
giv Tid, hver Knop udspringer;  
giv Tid, snart dækker Vaarens Grønt  
den tæppefavre Tue,  
giv Tid, og hvad du drømte skjønt,  
du skal i Sandhed stue! —

Men saaledes staar ikke blot hans Digterliv for os, der kjendte ham, — og vi ere jo mange, der have kjendt ham, den jævne, den tilgængelige, særligen tilgængelig for de yngre, for de lavere stillede, for de mindre begavede, — thi Digteren var ikke hos ham, som hos mangan anden højtbegavet Aand, fjernet fra og fremmed for Mennesket. Nej, hvad han sang, det sang han ikke blot for an-

dre, men for sig selv, det levede han og det stræbte han at leve. Stebse mere klarede den derfor, alt som han sang, for hans Bevidsthed, den store Kamp, i hvilken vi alle ere stillede: Kampen imellem Skjønhedsgengelen, bestemt til at være Fakkeltænder og Vejbereder foran den evige Sandhed, Morgenstjernen, den Morgenrødens Søn, der blev sit Kald utro (Ef. 14, 12), sin Skabers Modstander, Mennefteslægtenes Forfører, gøglende dagligen om os alle og for os alle med Skjønhedens Stin og med indbildt Viddoms Moseblus, og Ham, der er den evige Sandhed, Guddomsordet og Faderens Enbaarne af Evighed, men der kom til Verden først i sin strafaldne Tjeners Sted som sin egen Forløber i den profetiske Bebudelses Ord, den rette Lysbringer, som er aarle oppe (Aabenb. 22, 16. 2 Pet. 1, 19), men slutteligen i syndigt Kjøds Vignelse og i Tjenerdragt (Rom. 8, 3. Phil. 2, 7), vandrende sin straalende Bane som en Helt, der kæmper for, og som en Brudgom, der stunder til sin Brud (Ps. 19, 6), nedgangen vistnok i en blodig Aftenrøde paa Golgatha, men kun for at gaa op igjen til den Dag, der kjender ingen Nat, og for evig at straae med mere end Syvdages-Glandsen. Jeg siger, stedsse klarede denne Slægtenes Stilling i den store Kamp mere og mere for hans Bevidsthed, ikke til en tom Bide om den og en kold Stirren paa den, men til levende og hjertelig Deltagelse deri, alt under Forventningen om den Dag, da Stin og Stuffelse skal være endt for evig, medens Skabningen skal være fuldeligen fornyet og forklaret i den evige Sandheds Fylde og Lys.

Men saadanne er det jo, isølge hint profetiske Ord, der skulle „forny deres Kraft“. Og skulde det ikke ret kjendeligen have aabenbaret sig som opfyldt paa hans Digterbane? Kun liben var jo dog, eller syntes dog oprinde-



ligen hans Kraft at være, tidligen ændset af og glæbende de stille i Landet, de menige i Aandens Verden, men længe og ofte ringe agtet og skarpt bedømt af dem, der i den mente at sidde paa Dommersædet. Og ikke ganske uden Paavirkning af saadanne Misdomme brød vel ogsaa Tonestrømmen fra hans Digterhjerter, medens den var bestemt til at „gaa sagtelig“ som Siloahs Vand (Ez. 8, 6) og som Bælkene paa Danmarks Sletter, stundom ind over stenet Grund, for at flyde med Larm og Gny mere end med Frugtbarhed og Betsignelse. Men hvor fandt den dog snart og afgjørende sit rette Leje! Og hvor voxede den dog, altsom Aarene gik, i Bredde ikke alene, men i Dybde, i Renhed og Klarhed under den stille trufede Overflade, indtil — vi tør nok sige det, — det hele danske Folk og den hele Herrens Menighed iblandt os flokkedes om dens Bredder og kvægedes ved den! Ja, hvad var det vel andet end Opfyldelsen af hint Sandhedsord om Bejen til stadigen at forny sin Kraft, eller hvad var det andet end Virkningen af, at han bevarede Forventningen om Herren, der vilde vise ham end dejligere Syner fra sit Rige og lægge end lifligere Toner i hans Harpe, naar vi, længe efter at for ham Manddoms- og Modenhedsdagene vare naaede, endnu bestandigen saae ham gaa frem fra Kraft til Kraft, som skulde han gjøre det Ord tilfamme, hvilket vort Aarhundredes største Digter havde talet om Aarene som ustandselige i at røve, hvad de tidligere syntes at have skænket? Hvad var det vel andet end det Forhyngelsens Bad, der er i en saadan Forventning, som gjorde, at han allerede længe stod iblandt os som Digterhynglingen under de hvide Haar? — Og denne Forventelse af Herren, den var det da uidentivl ogsaa, der gjorde ham det let at være, hvad alle have

erkjendt ham for, en Fredens Mand. Hin Kuldes og Sløvheds Tid, i hvilken han først var fremtraadt, den blev jo nemlig efterhaanden afløst af en ganske anden, af mange varme, den aandelige Kamps Dage. Og det ikke blot af den Kamp, som det er lysteligt at skue og at tage Del i, den Kamp, der er Livets mod Døden, Herrens evige Ords mod Verdenshystens vrelende Hvielen og Brølen; men desværre ogsaa af mangen Kamp imellem saadanne, der i Grunden skulde vidst sig enige, ja vidst sig som eet, efterdi de ifkun havde og begærede at have den ene Herre, den ene Tro, den ene Daab, den ene Gud og alles Fader (Eph. 4, 5. 6.), men som dog hildebes i gjensidig Mistjendelse, Herrens Folk til Anstød og Fjenden til Glæde. Thi vel smile vi sagtens fra først af i selbbehagelig Tryghed, naar vi høre hin Beretning, der ikke behøver at anføre Navne for at kjendes velbevidnet, om de tvende Smaaørn, der gif Haand i Haand med hinanden ud i det grønne, venligen samtalende om, hvad de havde hørt om Herren, men som snart slap hinandens Hænder og kom i heftig Trætte, fordi enhver af dem paa-stod, at han havde den Herre Jesus i sig, saa det maatte den anden ikke gjøre Fordring paa. Og vel finde vi sagtens, at den Trætte var da snart og grundigen bragt til Ende, naar det blot blev ret udlagt for dem, at han, som kan rummes i et Barnehjerte, han kan dog ikke blot fylde baade Himmel og Jord, men endda særligen gæste ethvert Hjerte, som beder ham derom. Men hvad er dog egentligen Grunden til saamangen atter og atter oprippet Tvist mellem dem, som bekjende Herrens Navn, om ikke det, at den ene stundom ikke kan eller ikke vil forstaa, at Herren ogsaa taler til den anden, i den anden og ved den anden, saa han først hører som noget fremmed og tilsidst bekæmper som noget falskt, hvad der ikke stemmer med hans særlige



Førelser og med hans kristelige Udviklingsgang eller nærværende Stade? Og hvad var det, som gjorde vor bortgangne Ven det saa let at bevare Freden og Forstaaelsen med alle dem, der søgte at holde sig nær til Herren, selv naar de indbyrdes misforstode og bestrede hverandre? Hvad var det, som gjorde, at hvor stærke end ogsaa mine Ord mangengang kunde falde, naar jeg værgede for nogen Del af min kristelige Erkjendelse og bestred hans Synsmaade, vort Forhold dog thve Aar igjennem aldrig noget Øjeblik har været forstyrret? Ja, hvad var det vel, om ikke navnlig hans ydmyge Overbevisning om, at det bedste var endnu for ham ivente, hans Forventning altsaa om, at Herren kunde og vilde endnu lade ham opleve og erfare mere af sit Lys og af sin Fred, — Erfaringer som imidlertid muligen havde været skænkede andre, — og at det netop hører med til de troendes Rigdom, at de ikke alene gladeligen, som Disciplene fra Emaus, ile til Brødrenes Kreds for at bringe Budskab om, hvorledes Herren blev kjendt af dem, idet han brød Brødet, men at de ogsaa gjerne og gladeligen laane Øre, naar de hos dem mødes af Beretningen om, hvorledes Herren, den sandeligen opstandne, har aabenbaret sig ogsaa for dem (Luk. 24, 34. 35).

„Paa Binger skulle de høre sig som Ørne, de som bie efter Herren.“ Og var de end smaa, de Binger, Digteren Ingemann fra først af gladeligen rystede, da han under Vinterkulden bebudede Vaar og Sommer for Danmarks Folk og for den danske Menighed, de voxede dog kjendeligen og bar ham højt, navnlig da ogsaa altsom det timedes ham at istemme Højmessepsalmer for Kirken iblandt os, mens det endnu maatte synes mange saare tvivlsomt, om nogeninde paant en virkelig Højmesse skulde



runge igjennem den. Og højt blev han da fremfor alt baaren paa Ørnevinger, om end ikke paa sine egne, dengang han, som Gærdesmatten i det yndige Eventyr, baaren af den Herre, der selv vidner, at han løfter sit Folk og bærer det til sig paa Ørnevinger (2 Mose 19, 4), istemmede sine Morgen- og Aftensange, hans velsignede Minde iblandt Herrens de smaa, i Hytten som paa Vorgen. Løb da end maaste ogsaa han, især i Ungdomsdagene, stundom efter hvad der ikke var ham givet, og forsaavidt forgæves: ogsaa det gjorde han dog i Forventelse af at skue Glimt af Herrens Herlighed og komme til at bære Bud derom. Og derfor „trættes“ han ikke, hverken ved de spildte Løb eller omvendt ved smigrende og sløvende Bevidsthed om, hvad han efterhaanden fik udrettet og saa paastjønnet. Og blev end Løbet i de senere Aar til den jævne, stilsfærdige Vandring, saa blev denne jo derhos Aar for Aar sikrere og stadigere, saa det sporedes fast ikke indtil det sidste, det ventedes kun paa, som noget der efter Timelighedens Raar engang maatte komme, at Vandrerens skulde være „mattet“. Med Glæde og Tak skue vi derfor, saamange som have ham kjær, tilbage paa hans Gjerning og paa hans Levnetsløb, forklaret i det profetiske Ords Lys. Og naar vi da end i denne Stund maa se det for vore Øjne, at den dog slutteligen ogsaa er naaet til ham, den Slægtens Fælleled, saa den dybeste Asmagt tilsidst har lukket ogsaa hans klare Øjne og gjort Ende ogsaa paa hans velsignede Vandringsskæb, saa er det jo dog, — Herren være lovet, — vort Haab og vor Tro, at hint Ord endnu har en Opfyldelse tilbage for ham, at han endnu har den rette, den store Forhyngelse og Fornæelse tilbage med Sejer over Døden og Mættelse af Glæde for Herrens Ansigt, naar





han skal se alle sine Forventninger overvætted opfyldte, ja naar han skal se Herren, som Han er, og forvandles ved hans Ansigts Beskuelse fra Klarhed til Klarhed (2 Kor. 3, 18), idet ogsaa dette Støv skal vorde forvandlet til at vorde ligebannet med Herrens Herligheds Tegene formedelst den Kraft, hvormed Han kan underlægge sig alle Ting (Phil. 3, 21). —

Saa Farvel da, du elskelige Sjæl! Stirrede du end i de seneste Tider hyppigen og gjerne ind i Skumringens og Skyggernes Land: vi vide det dog, hvad din Forventning ogsaa der søgte, at det var Herrens Lys, du derigjennem vilde sjue, om end muligen som i det fjerne; og vi tør vel udtale vor Forventning, at det Lys allerede har mødt dig nær og glædeligen; vi tør vel udtale vort Haab om, at Herren i Naade har udsløttet Pletterne, der ogsaa fandtes paa dit Skjold, har aftvættet al den Smuds, der havde heftet sig ogsaa til dig under Vandringen her-neden, saa du paa den store Dag maa staa for hans Afsyn i hans Retfærdigheds Smykke, saa du med Sjæl og Legem maa indgaa i hans Rige at drikke af Ubdødeligheds Kalk for hans Faders Afsyn. Amen.“

---

Derpaa holdt Dr. Zeuthen, tidligere Præst i Sorø, nu i Frederiks, følgende Tale:\*)

„Kjære dyrebare Hedenfarne! Det danske Folk, den danske Kirke har at takke Dig. Men Du stod jo ikke blot som Digter i Forhold til Folk og Kirke, men

---

\*) Dr. Zeuthen har ledsaget sit Manuskript med følgende Ord: „Da jeg efter Talens Holdelse blev anmodet om en Afskrift, for at den her kunde blive trykt, var det mig ikke muligt at meddele den ordret, som den havde lydt i Kirken.“

og saa som Menneſke i perſonligt Forhold til den enkelte. Om derfor end Din Vigfærd er en Sørgehøjtid, hvori det hele Folk tager Del, ſaa vover jeg dog at komme med en perſonlig Tak, idet jeg ſiger Dig, Du Elſkede! mit ſidſte vemodige Farvel. Tak for alt, hvad Du har været for mig og mine, iſær i den ikke korte Tid, i de tolv Aar, vi vare her i Sorø, da det hørte til min Gjerning at prædike Guds Ord i denne Kirke, i denne gamle, ſkønne Helligdom, under hvis Hvælvninger min Køſt ofte har lydt, hvor jeg ſaa ofte har talt for Dig, ſom jeg nu taler over Dig!

Jeg kunde gjentalde mange Billeder af kjære ufor-glemmelige forudgangne, ved hvis Vaarer jeg paa dette Steed har talt, men intet Billede kunde ſtaa mere levende, mere tiltalende for mig end Ingemanns med det milde Aſyn og de hvide Lokker. Jeg kan næppe tænke mig, at han ikke længer, ſom ſaa ofte tilforn, er tilſtede blandt Tilhørerne. — Tak, fordi Du i ſin Tid var en velvillig, ſom Du var en andægtig Tilhører! Tak da ogſaa for det „Tak“, Du ikke ſjældnen tilhviſtede mig efter Guds-tjenesten! Du vidſte ikke ſelv, hvad Betydning det under-tiden, iſær i de tidligere Aar, havde for mig. Miſfor-nøjet med mig ſelv og min Gjerning herinde, modſalden, ſom om det var en frugtesløs Gjerning, ſom om al min Prædiken var forgæves, kunde jeg være tilſinds at flygte ud i Skoven, i Enſomheden, for der at udgøde min Sorg i Strømme af Taarer. Men naar Du da kom mig imøde med et venligt „Tak for idag“ og trykkede varmt min Haand, hvorledes kunde det da andet end være en Balsom, en Lægedom for min urolige Sjæl! Tak for alle Dine milde deltagende Ord, men ogſaa for mangan kjærlig Spøg og for mangt et aandrigt, vækkende Ord!



Tak for det hele, for det Venſkab, Du ſkænkede mig, for den Kjærlighed, hvormed Du ogsaa omfattede min Kone, mine Børn og mit hele Hus!

I vore jævnlige, undertiden næſten daglige, Samtaler viſte ſig Uenighed nok til at holde Tankevegeleſen, Ordvegeleſen levende, men ikke nok til at det kunde blive til Strid. Nej, dertil var hans Sind altfor mildt og fredſommeligt, ligesom Enigheden i Hovedſagen for ſtor. Skal jeg nævne en Hovedſag, hvori vi altid maatte mødes i Enighed, da var det den, at Sandheden, ſom ſkal hylbes ſom den højſte, for hvilken man ſkal leve og dø, maa være baade opløſtende og frigjørende. For et halvt Aarhundrede ſiden, da Ingemann optraadte, var det endnu i Bortforklaringens Tid, da man beſtræbte ſig for at bortſkaffe det egentlig opløſtende ved at bortforklare det overnaturlige i Aabenbaringen, da man vilde, iſtedenfor at hæve det lave, drage det høje ned i det laves, ſædvanliges, naturliges Sfære. Men den unge Digter kunde ikke andet end hylde den Sandhed, hvori der er Opløſtelse, og hans Digterretning maatte blive i deres Aand, ſom talte Kiſtendommens Sag, i dens høje, hellige Ejendommelighed. Men naar ſenere et Bogſtavvæſen enten i den ene eller i den anden Skikkelse trængte ſig frem i Kiſtendommens Navn, da kunde ingens Aand være længere fra at følge med end Ingemanns. Den kiſtelige Sandhed maatte være ham frigjørende fra al Bogſtavtrældom, naar den i Sandhed ſkulde være ham opløſtende. Men paa den anden Side har Forſkjellighed, ja Modſætning i Anſkueller af vigtige Ting viſt ikke virket forſtyrende ind paa Ingemanns venſkabelige Forhold til noget Menneſte. Ingen havde lettere end han ved at abſtille mellem en Perſon og hans Mening, hans Være.



Hvad der i de senere Aar især var Gjenstand for den afdødes Tænken, Talen, ja Digtning, var det Sted, som han selv har kaldt:

det skjulte, det usete Sted, som rummer  
de dødes Sjæle til hin sidste Dag.

Digtende hensatte han sig i Aanden til hint Sted og skrev som afdød Brevbreve til de levende, hvori vi høre en indtrængende Formaning i disse Ord:

Jeg ej begriber, hvor I kan  
i jert Planetlivs Solomsthyverland  
paa nogen anden Fremtid tænke  
og noget Liv en større Omhu skænke  
end Sjælens Liv i Mellemtiden.

Nu er denne Mellemtid, denne store Mellemtid brudt frem for ham, idet da ogsaa hin Drøm, som han havde i denne Vinter, og som han selv betragtede som „et Bint“, har fundet sin Opfyldelse. Det var ham nemlig, som om han var hævet over Jorden i frejdig Flugt mod Himlen, tilviftende Jorden sit Farvel med en løvrig Bøgegren, idet han tillige med et stort Savn ubrakte Armen og greb sin Kones Haand — og saaledes vaagnede han. Nu er han hævet over det forgængelige Jordeliv; men som han selv har mindet om:

Man over alt forgængeligt kan hæves,  
men derfor er man ej hos Gud.

Dog — hvo af os tvivler derom, at denne Barnefjæl er hos Gud, hos Gud Fader Almægtigste, paa hvem han forlod sig i sit Livs Dage, at et saligt Sted har været beredt for ham i det store Faderhus med de mange Bærelser, beredt af Guds Naade ved vor store, over alle store, Forudgangne, vor Herre Jesus Kristus, paa hvem han troede, hvem han elskede, og til hvis Ære han har



digtet de mange dejlige Psalmer! Hvorvidt nu efter denne store Omfistten hint Savn, hvorom han drømte, kan fornemmes af den bortgangne, derom kunne vi ikke tale, men det vide vi, at et stort, inderligt Savn er efterladt hos os tilbageblevne, er ladet tilbage i manges Hjerter fjernt og nær. Især vil Savnet føles i denne By, hvor Ingemann har levet og virket i den lange Arrække af fyrrethve Aar. Var han ikke som det skønneste menneskelige Udtryk for denne Egns milde, venlige Natur? Og er det ikke først igjennem Ingemanns Digte, at dette Steds Ærværdighed fra Fortiden ret er kommen til Orde hos det danske Folk? Han hørte til Sorø, og vi kan vanskeligt tænke os Sorø uden Ingemann. Her vil han savnes dybt, men usigeligt maa Savnet være hos hende, der nu efter fyrrethve Aars inderlige Samliv sidder alene i den forladte Digterbolig, den stille, fromme, kjærlighedsfulde Kvinde, hvis Liv synes at være som en Vandren for Gud. Hun har sikkert i troende Hengivenhed lagt sin Sag, sin Kjærligheds Sag i Guds Hænder. Du trofaste Gud! Du være hendes Trøst og, har hun i sit Hjerte sagt: Din Villie ske! da lad det hende vederfares efter hendes Kjærligheds Forkængsel — dog Du raade!”

---

Efter Dr. Zeuthens Tale affang man Ingemanns Pilegrimsfang, hans herlige Psalme:

„Dejlig er Jorden, prægtig er Guds Himmel,  
skjøn er Sjælenes Pilegrimsgang.“

Istemt med Kraft af hele Menigheden, tonebe den nu ved Slutningen af hans egen Pilegrimsvandring, og under

Orgelets dæmpede Toner bares saa hans Lig ud af Kirken til hans sidste Hvilested. Man havde hertil valgt den yndige Plet, paa hvilken Akademiets forrige Sædehus stod, og som ligger umiddelbar udenfor hans gamle Bopælsstæde, kun saa Stridt fra Binduerne i hans Enkes Arbejdsværelse. Da Sædehuset var revet ned, havde man først tænkt at bruge denne Plet til et Lystanlæg, en Plantning til Byens Forskjønnelse; nu er den forbeholdt Ingemann og hans Enke som udelukkende Gravsted; og da den støder umiddelbar til den gamle Kirkegaard, er den indlemmet i denne og var Søndagen før Begravelsen bleven højtidelig indviet til sin Bestemmelse. For at den ikke skulde se altfor nøgen og uhyggelig ud, var den Dagen før Begravelsen beplantet med større og mindre Grantræer. Selve Graven var indvendig klædt med Mos og Granris.

I denne Grav nedbættedes Ingemanns jordiske Levetider, medens Akademiets Elever sang Psalmen: „Hvo veed, hvor nær mig er min Ende.“ — Nu traadte H. Glahn, Byens Sognepræst, frem og holdt følgende Tale:

„Hvilke mon vel i hans Livs sidste Dage hans Forventninger vare om det Sted, hvortil han nu er gaaet ind? O, vi kan jo vide det. De maa nok have været de samme, som hans troende, haabende, elskende Hjerter havde barnlig omfattet og frydet sig ved i hans fremfarne Livs de mange Aar. Men kjært kunde det dog være os at have et sikkert Vidnesbyrd fra ham selv derom. Og et saadant Vidnesbyrd har han givet os.

De, der kom i hans Hjem, de veed, at han gjerne paa Opfordring oplæste for sine Venner et eller andet af sine senere, utrykte Digte. Han plejede da at oplæse det af Papiret.

Men paa den sidste Aften før sin Sygdom, saa Timer førend han gik til det Reje, hvorfra han ikke skulde rejse sig mere, fremsagde han for en Veninde et Digt — og denne Gang ikke fra Papiret, men udenad, fra Sjælens Dyb, — et Digt, som var en Frugt af hans sidste Efteraar paa Jord, og som indeholdt en Tanke, der fyldte ham med en saa levende Glæde, at han dermed i sit Livs sidste Dage havde søgt at trøste flere af sine Venner, der sørgede over kjæres Dødsfald.

Han skildrer i dette Digt sin glade Forventning hernebe om Livet histoppe. Hernebe staar han som et Barn i en Børneslot — siger han — ligesom naar Børnene paa Juleaften staa i den mørke Stue, udenfor den mørke Dør, indenfor hvilken Højtidsstuen er, hvor Juletræet prydes. Døren derindtil er endnu mørk for Børnene, men de smaa stirre trøstlig paa den lukte Dør, vidende, at derinde beredes dem den herligste Stund, at snart skal Døren aabnes og den straalende Dejlighed aabenbare sig for dem. Og saa slutter han Digtet saaledes:

„Gif Fader alt ad Døren ind,  
 gif Moder ind med Slør om Kind,  
 gif Søster selv, og Broder, —  
 forsvandt de alle uden Lyd; —  
 de smaa dog veed, der bliver Fryd  
 hos Fader og hos Moder.

Og aabnes Døren helt tilsidst,  
 saa veed de, Jesusbarnet vist  
 har bragt dem Julegave; —  
 saa ser de — hvad de tro'de før: —  
 vidunderlig bag aabne Dør  
 staar Juletræets Hæve.“



O, saa bede vi Gud for den elskelige Sjæl, at hans  
 lyfeste Digterdrømme, hans yndigste Børnedrømme maa  
 være vidt overtrufne af den Herlighed, som nu har op-  
 ladet sig for ham, — at han nu og i al Evighed maa  
 holde en salig Julefest hos Gud og alle hans Engle, —  
 i Jesu Navn, for Jesu Skyld! Amen!”

---

Efter Talen forrettede Pastor Glahn Jordspaa-  
 kastelsen og bad Fadervor. — Derpaa udtalte Professor  
 A. Rothe i saa Ord Entens Tal til Kongen og Konge-  
 huset og det talrige Følge. — Men et talrigere har det gamle  
 Sorø visselig aldrig skuet, maasse end ikke i sine fjerne  
 Glandsbøge, dengang han lagde Hyrdestaven, der, „mens  
 Danmarks Hjerte i Dødstamp gyste“, saae med højt Sind  
 og med ædelt Mod, at „begravet er ikke den danske Land“,  
 — han, Korshelten, som

„rusted Sjælen og vækked Anden  
 og styrked Hjertet og rusted Haanden  
 til dansk og stor og til herlig Id —  
 til Danmarks Frelse i Nødens Tid,“ —

han, hvis ædle Sanger nu blev stædet til Hvile tæt ved  
 Høvdingens Grav, efter, ligesom hin, at have set Folke-  
 hjertet gyste, man kunde vel atter sige „i Dødstamp“,  
 men havde, skjønt en Fredens Mand som saa, ved sin  
 Sang hjulpet til at lægge Staal i Folkets Villie og under  
 hvide Loffer havde set dette sit Folk opleve en ny Heltealder,  
 der hverken i Glands eller Betydning staar tilbage for  
 nogen af de tidligere.



Mellem Nordens Hovedstjælde,  
som jeg hilseb fjern og nær,  
ingen turde „Ven“ jeg kalde  
uden ham, som daaned her;  
mellem Højolds Bøvtastene  
staar med Luren jeg alene!

Intet dog har jeg at klage:  
i halvtrefindstyve Aar,  
med de mange tusind Dage,  
jeg i Vinter som i Vaar  
fandt hos Ingemann en Broder,  
Søn af samme Stjældemoder!

Prise maa jeg da min Lykke,  
vel som Danmarks Lykke stor;  
thi, som mer end Skin og Skygge,  
dyrt er Ven skab trindt paa Jord,  
sjældenst vel imellem Stjælde,  
som ej Musen ens paakalde.

Derfor skal paa vore Grave  
Ven skabsblomsten yndesfuld,  
rundet op i Frejas Have,  
længe dufte over Muld,  
vidne, at i Danevangen  
Blomsterduft har Fuglesangen.



Hjertets Sanger der oplives  
 ved de holdes Vaabenbrag,  
 Daadsherolden der henrides  
 ved det sønne Hjertes Slag,  
 her jævnsides Løbebaner  
 har med Afer altid Baner!

N. F. S. Grundtvig.

(„Ålborgposten“ Nr. 49, d. 27. Febr.)

Den gamle Sanger med Barnets Emil  
 og med de snehvide Lokker  
 nu vandred bort for at glædes ved  
 Klengen af Himmerigs Klokker. ♣

Men Klengen af Hjertelivets Guld,  
 der toned fra Harpens Strænge,  
 den toner fra Barnelæber end,  
 som Psalmerne næmmed længe.

Og store Syner, hans Dje saae  
 fra Heltenes svundne Dage,  
 skal Sjæle løfte, til Stordaadstid  
 vel atter vender tilbage!

— Lad Djet blunde, lad foldes Haand,  
 lad Linet svøbes om Bænde:  
 Ham følger Stær af Guds Naades Sol  
 henover de dybe Bænde!



Lad Djet briste, lad synke Haand,  
 lad Rosen blomstre paa Tue:  
 i Danmark vandrer fra Slægt til Slægt  
 Hans Minde, fuldværd at stue!

H. P. Barfod.

---

(„Fædrelandet“ Nr. 50, d. 28. Febr.)

Et Sorgens Budskab kom fra Soer;  
 vidt skal det bæres om i Nord.

En Digterharpe brast, hvis Klang  
 løb liflig gennem Danevang.

I Kongeborg, i Bondehytte  
 hvert Dre villig monne lytte,  
 naar højt om Danmarks Valdemarer  
 den klang og deres Helteskarer.

Og naar til Herrens Pris den lod  
 i Psalmetoner, mild og blød,  
 hvor trængte dybt da ind dens Røst  
 og bragte Fred og Haab og Trøst.

Hav Tak da, for hvad Du os gav!  
 Dit Minde synker ej i Grav!  
 paa Sangens lette Tonevinge  
 skal altid Slægt til Slægt det bringe!  
 Ej tabe skal Dit Navn sin Glænde;  
 ej visne skal Din Digterkrands!  
 Farvel! farvel! nu er Du hist,  
 i Hjemmet hos den Herre Krist,

i Himlen, som alt lyste her  
 fromt i Dit Blik, i al Din Færd. —  
 Din Drøm\*) blev Sandhed! Falken sluktes,  
 og Evighedens Dør opluktes!

Theodor Schorn.

(„Berlingske Tidende“ Nr. 51, d. 1. Marts.)

Men, uskyldig kun Du leved for Dit ædle Digterkald,  
 derfor Danmark aldrig glemmer Dig, sin elselige Skjald;  
 tro Du var imod Din Frelser, mod Dit Land og mod  
 Din Gud,  
 alle Dine bedste Sange sprang af denne Trostab ud.

Som en Fugl fra Paradiset var Du fløjet til os ned,  
 fjernt Du stod fra Verdens Brimmel, i Din Sjæl var  
 evig Fred;  
 som en dejlig Digtersvane svømmed Du i Tidens Strøm,  
 drømte selv bag hvide Lokker mangen sølsom Digterdrøm.

Men i Drømmen var der Sandhed, i Din Leg alvorlig  
 Tro,  
 let kan Dine Digtervinger derfor naa til Lysets Bo,  
 ingen dunkel Plet formørker, ingen Skyld betynger dem,  
 Olbingen med Barnets Uskyld har de ført nu til hans  
 Hjem.

\*) Se Udbraget af Ingemanns Brev til Schorn, foran Side 8.

Unge Roser skal fremspire af Din Gravhøj Aar for Aar,  
 Danmarks Døtre skal med Taarer vandre did i Høst og  
 Vaar;

Nattergalen ovenover skal forkynde med sin Sang,  
 at Du Danmarks Hjerte smelted med Din Harpes milde  
 Klang.

E. Hauch.

(„Fædrelandet“ Nr. 51, d. 1. Marts.)

Den gamle Skjald er gaaet til Hvile;  
 Englens sang.

Selv gennem Taarer vi tilsmile  
 Pilgrimens Gang.

Hans Morgen- og Aftensanges Toner  
 Børnene fik;  
 nu selv som Barn til sin Forfædter  
 Olbingen gif.

De danske Krønikers Fortæller  
 henrive skal  
 med stadig Lyst, naar Solen kvælder,  
 Hytte og Halv.

Og i Guds høje Tempeltore  
 Sangerens Røst  
 i Verdens Rvide smaa og store  
 bringer sin Trøst.

Hans blide Afsyns milde Dje  
 Tiden har slutt;  
 ved Naadens Trone i det høje  
 er det opluft.

Farvel herneben gamle og unge  
 kjærlig han bød,  
 da for hans Sjæl med Engletunge  
 Velkommen løb.

Nikolaj Krossing.

(„Århus Stiftstidende“ Nr. 52, d. 1. Marts.)

Saa er nu Danmarks store Digter død,  
 og flygtet bort den stjerne Digteraand!  
 Hans Støv skal hvile sødt i Gravens Skød;  
 men helligt er det Kjærlighedens Baand,  
 der bandt og binder i vemodigt Savn  
 vort Hjerte til den kjære Digters Navn.

Dog — dødt er derfor ikke, hvad han gav;  
 i Arv han skænkte os en gylden Skat,  
 og den han tog ej med sig i sin Grav;  
 stjont død — han endnu har os ej forladt.  
 For danske Hjerter evigt er hans Navn,  
 og Aanden lyser end i deres Savn.

Hvad Du har givet os — med hellig Skrift  
 det skrevet staar i alle Danskes Bryst:  
 saa mangen stor og hæderlig Bedrift  
 Du skildret har med klar og mægtig Røst,



og Du har vaft en kraftig Folkeand —  
afmægtig er mod den hver Fjendehaand.

Dig, æble Digter! takker Danmarks Folk  
og elsker Dig med trofast Kjærlighed;  
thi Du var Danerfolkets bedste Tolk,  
hvis Hædersnavn det stolt vil kjendes ved;  
det rejser Mindestenen paa Din Grav  
med Tak for Alt, hvad Du i Arv det gav.

Guldharpens Strænge lød til hellig Sang,  
Gud Helligaand den lagde i Dit Bryst;  
den har saa dyb en Kjærlighedens Klang,  
og toner med en saa velsignet Røst,  
at den skal længe, længe blive ved  
at skabe i vort Hjerter Trøst og Fred.

Dig, fromme Digter! signer hver en Sjæl,  
som fandt og ejer glad sin Kristentro;  
Din Psalmevang er som et Rildevæld,  
fra hvilket Hjertet søger hellig Ro,  
og Sjælens Tak til Himlen finder Vej,  
og der — forgæves den Dig søger ej.

Den danske Kvinde fletter Dig en Krands,  
og binder den med Kjærlighedens Baand,  
thi hun har Hjerter, hun har hellig Sands  
for Dig og for Din rene Digteraand.  
En Evighedens Blomst hun fletter ind  
med Kjærlighedens Tak og Sorg i Sind.



Saa er ej Danmarks store Digter død!  
 Du lever end i Kjærlighed for vist  
 og varmer Hjerter end med Landens Blød.  
 Du lever her — Du lever salig hist;  
 der har i Fred Du fundet Himmelhavn  
 og sjunger Englesang i Jesu Navn.

(„Danst Kirketidende“ Nr. 10, d. 2. Marts. \*)

I Soer fra Axel Hviders Grav det sulker  
 i Klosterkirkens Hal ved Midnatstid.  
 Sig Stenen hæver, Graven sig oplukter:  
 til Altret strider han i Hjortel sid.  
 Som Lyn i Lyn igjennem Mulmet fare;  
 derude høres Bulder der og Gny.  
 I Kirken strider ind den Heltefare,  
 som vandt i Danmarks Hjerter Navn og Ry.

I Spidsen kæmpehøj gaar Holger Danske,  
 derefter Bolmerætten Par ved Par,  
 saa Hviders Slægt med Stav og Ridderhandske,  
 og Kæmperne, der stred med Baldemar;  
 med Kærter komme dernæst Klerker hvide,  
 men bagest i det lange Abelskrog  
 Nils Ebbesen i Spidsen monne stride  
 for Heltene, der stred for Danebrog.

I Kor og Skib de Kæmper tage Sæde,  
 og Bisp og Klerk en Ring om Altret slaar.  
 Fra hvert et Kæmpeaashyn straalder Glæde;  
 med Smil om Mund for Altret Axel slaar.

\*) Af dette Digt er der udkommet Særtryk.



Da aabnes Døren; Drgeltoner milde  
 udstrømme som den friske Foraarsvind,  
 og Haand i Haand med Saxo strider stille  
 den sølverhvide Skjald i Hallen ind.

Da rejser Ræmpeffaren sig med Bulder,  
 en Velkomstbrusen ham imøde slaar,  
 og over Skjaldens Kinder Taaren ruller,  
 mens op til Altret han med Saxo gaar;  
 der træder Arel ham med Fryd imøde,  
 og kryster kjærlig ham i Ræmpesavn,  
 og Djet tindrer, Skjaldens Kinder gløde,  
 mens saa han hilser ham med Brodernavn:

„Velkommen vær blandt os i Midnatsstunden!  
 Dig hilser broderlig ved mig enhver.  
 Her ender sig Din Gang i Klosterlunden  
 blandt Ræmpeffaren, som Du havde kjær.  
 En kjærlig Tak jeg bringer fra os alle,  
 der her i Danmarks stolte Ræmpelag  
 Dig maa vor Skjald og Sagamester kalde,  
 som ingen var det til den Dag idag!

Du har os Bauta rejst paa Ræmpehøje,  
 som hele Folket stirrer paa med Lyst;  
 vort Liv affspejlede sig for Dit Dje,  
 Du gav os atter midt i Folket Køst,  
 Du vendte Børnene til deres Fædre;  
 det er i Nord en gammel Ræmpeffik,  
 imellem os vi kjende ingen bedre,  
 derfor blandt os Du Brodernavnet fik.



Dg hvad Du saae i Dine: Skjaldebømme  
 af alt, hvad der er gaadefuldt paa Jord,  
 sit Klang af Folkehjertets Toner ømme  
 og Lys af Ræmpeaanden her i Nord;  
 Du saae beslægtet Goter og Normanuer  
 i Sang og Daad med os, selv fjernt i Syd,  
 og der Du plantet har vort gamle Banner  
 og slaa't for Nordens Ræmperøst til Lyd.

En gylden Stræng paa Nordens Harpe klinger,  
 hvis Toner aldrig skal i Verden dø,  
 fordi de gjennem Liden sig svinger  
 paa Englevinger over Land og Sø;  
 den barnlig from og ydmyg saa Du rørte,  
 at det sandt Gjentklang i hvert barnligt Bryst;  
 det var, som Danmarks Folkehjerte hørte  
 i Tonerne sin Barndoms fromme Lyst.

Dg nu tilsidst min Tak jeg vil Dig bringe,  
 jeg maa Dig takke paa min egen Vis;  
 mod hele Danmarks er min Tak vel ringe,  
 dog tror jeg, at paa den Du sætter Pris;  
 Tak da, fordi Du har mit Sorø kronet,  
 saaledes som jeg det i Anden saae!  
 ej bedre Sang fra Klosterbur har tonet;  
 derfor det er, at jeg Dig takke maa.

Hil Dig og sæl, Du gamle fromme Sanger!  
 Din Bøstastrift i Folkets Hjerte staar;  
 med gylden Skrift den mellem vore pranger,  
 og først med Danmarks Rige den forgaar.



Smellem os skal snart Du blive hjemme,  
 med os Du altid bygge skal og bo;  
 thi aldrig skal det danske Folk Dig glemme,  
 mens end det skænker Nordens Aand sin Tro!"

E. S. Thurah.

(„Illustreret Tidende“ Nr. 127, b. 2. Marts.)

Nu dvæler Tanken i det gamle Soer,  
 mens Bemod drømmer paa den tavse Bove,  
 mens Hjertet lytter i de stille Stove  
 til Sagnet's Toner fra et Aandekor.

De kjendte Skikkelser gaa frem af Graven,  
 de fagre Kvinder og de kælle Mænd;  
 nu søge de om Skjalden, deres Ven,  
 som Fortids Drapa sang i Danahaven.

Men Sorgen sidder bøjet i hans Bolig,  
 Thi Harpen brast, som Digterdrømmen tolked,  
 saa den vandt Gjenklang fjernt og nær i Folket,  
 og tæt til Harpen slumrer Gubben rolig.

Sov sødelig, Du æbleste blandt Skjalde!  
 vaagn op i Dine Psalmetoners Favn!  
 Din Sjæl nu landet er i Lysets Favn:  
 vaagn op i Frøyd, Du æbleste blandt Skjalde!

S. S. R.

(„Dollands-Falsters Stiftstidende“ Nr. 59, d. 3. Marts. \*)

Et Sørgebudskab fra det stille Soer  
 nu lyder trindt til Hjerterne i Nord;  
 thi han, den gamle „Hjerteskjalb“, er død!  
 — En Vra ny han Danerfolket brød:  
 han stillede frem dets Fortid i dens Glands  
 og gav det for alt stort og herligt Sands.

Hans Liv randt saare blidt; idyllisk No  
 som Ewiggrønt sig klynged om hans Vo.  
 Hvad Kungsted var for Ewald, Sorø her  
 blev Ingemann: ham og hans Musa kjær.  
 Der Fuglekorets Sang bag Søens Blaa  
 lod ham med høj Begejstring Harpen flaa.

Snart kommer Vaaren. Snyg da, Rattergal,  
 hans Mindekvad fra Sorøs Bøgesal!  
 Mind ham i Dine Triller, i Din Sang,  
 Du lille Værke, fra Din Kløverbang!  
 Hans Blomst i Hjertets Jordbund visner ej,  
 der trives stedse hans „Forglemmigej!“

B. Jensen.

---

(„Bordingborg Avis“ Nr. 26, d. 3. Marts.)

Et Digterliv nu atter udslukt er,  
 en Digterfjæl mod Himlen højt sig svinger  
 paa smykkede Udødelighedsvinger  
 til Engles evig-lykkelige Hær.

---

\*) I dette Digt er der foretaget et Par smaa Ændringer, som Forfatteren ønskede.

Han os forlod, dog end han ej er død,  
han lever og vil af os stedse mindes;  
han lægges kun til Blund i Jordens Skød,  
men Anden i hans Værker altid findes.

Din Musas milde Stemme trængte ind  
og rørte Mandens som og Barnets Hjerter,  
bevæged ved sin rene Klang hans Sind  
og tændte i ham Haabets Fremtidskærter,  
ham lærte Herrens Pris at sjunge ud  
med Psalmetoner dybt fra Hjertets Indre,  
at lytte til Hans vise, milde Bud,  
der kan og vil hver Sorg og Smerte lindre.

Snart viste Du os Fortids store Minder,  
det danske Rige i den sunde Tid;  
snart førte Du til Grønlands Is os hid,  
snart did, hvor Tiberflodens Bølger rinder;  
Du lærte os: som Strømmen Tiden svinder,  
i Østen stiger Morgenrøden blid.  
Du store Sanger, fri for Jordens Jammer,  
sov sødt i Gravens mørke, tavse Kammer!

Kr. B.

(Dette Digt er ligeledes optaget med enkelte Ændringer af  
Forfatteren.)

(„Kallundborg Avis“ Nr. 27, d. 4. Marts. \*)

Sant Harpen af Din Haand, Du fromme Skjald?

Ku! — den har lydt saa sødt, og lydt saa længe!  
 Fra Bondens Hytte og til Kongens Hal  
 har Sangen fra de rige, gylbne Strænge  
 sig bølget klangfuld over Danmarks Bænge;  
 og alt — alt lytted til dens Tonefald;  
 thi Sjælen, som sit Dyh i Sangen præged,  
 var blid som Haanden, der med Harpen leged.

Som Yngling alt jeg lytted til Din Røst,  
 og i Lyrikens Spejl Din Sjæl jeg stued;  
 jeg kjendte Melpomene i Dit Bryst,  
 da Masaniellos Blit i Banvid lued;  
 paa Gangergriffens Ryg, hvor Himlen bued  
 sig over Stjernerø Hær, jeg foer med Lyft,  
 og fromt jeg bad, og Livets Ufred glemte,  
 naar mine Børn Din Aftensang istemte.

Om „Danevang ved grønne Bred“ det lød,  
 og Hjertets Slag med Sangens Rytmer følge;  
 Begejstring's Ild fra Sjælens Spejl udbrød  
 ved „Danebroges Bist paa Rodans Bølge“.  
 Den svundne Slægt ej Tidens Rat kan dølgel!  
 Du maned kæl den frem af Gravens Skød,  
 og sejrrig som paa selve Volmerdagen  
 steg Baldemar oprejst af Sarkofagen.

\*) Af dette Digt er der udkommet Særtryk.

Din Højsang lød for Ham, som hidset boer;  
 den „Kjærlighed“, som bar Dig gennem Livet,  
 begejstred Dig — og „Troen“ blev Dig givet  
 paa Naadens Bagt med den fortabte Jord;  
 og „Haabet“ stod ej vakkende som Sivet,  
 men fast paa Klippegrund ved Bønnens Ord.  
 Du sang! — vi bøjed Knæ, og Kjærligheden,  
 i Bagt med Tro og Haab, gav Hjertefreden.

Men nu! — ja, nu med Savn og sorgfuldt Blid  
 vi stirre paa den fromme Digers Baare;  
 vi klage: „Ham! — han elskte vi saa saare!  
 hans Sang var som Serafernes Musik!“  
 Nu gaar Din Sjæl, skjønt under Bemøds Taare,  
 til Ham, af hvem et evigt Liv Du fik!  
 og hvis i Tid en Evighed kan tænkes,  
 saa vil til den — selv her — Dit Minde lænkes!

H. A. Herz.

---

(„Sørø Avis“ Nr. 27, d. 4. Marts.)

Det var saa stille, tyst i Aftenstunden!  
 der var saa roligt i det smukke Soer!  
 Fred hviled over alt — i Bøgelunden  
 forstummet var det muntre Fuglekor.  
 Kun Binden sagte gennem Skoven sulked,  
 som varfled den om Sorg med dæmpet Røst;  
 Smaafulgene paa Grenene den vugged,  
 som søffede af dem den Sangens Trøst.



Da svang en Nattergal paa lette Vinge  
 sig højt mod Himlens stjernefulde Blaa,  
 højt jublende den lod sin Stemme klinge,  
 saa alt blev vaft, hvad før i Drømme laa;  
 de høje Bøge højed deres Kroner,  
 saa Fuglen flygted fra det vante Ly! —  
 men højt klang Nattergalens Jubeltoner,  
 indtil den skjultes hist bag højen Sky!

Men vemodsfuldt der klang i Aftenstunden  
 en Sørgesang, saa trøstefuld og smuk;  
 hver lille Fugl sang med — og gjennem Lunden  
 lød end bestandig Vindens dybe Suk!  
 Det klang saa højtidsfuldt, saa smukt ophøjet,  
 og alle lyttede til Sangen sød —  
 men uvilkaarlig Taarer fyldte Øjet,  
 thi Hjertet følte: Ingemann er død!

Ja, elskte Digtersjæl! paa Fuglevinger  
 Du svang Dig op til Evighedens Land.  
 Forgæves vore Sørgesange klinger:  
 der, hvor Du er, vi ej Dig følge kan.  
 Med Jubel flygted Du fra Jordens Brimmel  
 op til en Verden mere god og støn;  
 nu er Du hos Din Gud, og i hans Himmel  
 Din ædle Digtersjæl først faar sin Løn.

F. B. Møller.

---

(„Sjællandsposten“ Nr. 27, d. 4. Marts.)

Nu bære de ham bort, hen til den stille Grav!  
 men hvad sit Fædreland han kjærlig gav,  
 det sænkes ej med ham i Støvet ned —  
 det leve skal for Tid og Evighed.





De Helteffiktelser, hans høje Digteraand  
 har skabt, bandt os til ham med stærke Bånd;  
 de lærte Barnet og den voksne Mand,  
 at elske inderlig sit Fødeland.

Det er en hellig Arv, som han til Varetægt  
 os gav — og den skal gaa fra Slægt til Slægt;  
 de Tanker, som besjæled ham saa tit,  
 skal os begejstre andagtsfuldt og blidt.

Nu toner over ham en stille Sørgefang,  
 og vi har set hans Ansigt sidste Gang —  
 mens gennem Smertens milde Taarehav  
 her sendes et Farvel hen til hans Grav.

— n.

---

(„Hølbæk Amts-Avis“ Nr. 36, d. 5. Marts.)

Der toner et Suk over Sors Sø,  
 ud over de danske Sletter;  
 det bliver saa stille paa Sjølunds Ø —  
 hver Danmarks Ungling, hver Danmarks Mø  
 dets fulde Betydning gætter!  
 Det bliver en alvorfuld Højtidsdag,  
 paa hvilken de Danske skulle  
 i Ly af det trofaste Danebrogsflag  
 nu bære den gamle til Mulde!

I Hjemmet stander hans ædle Liv  
 og fæster sit Blid paa Lejet —  
 hun grunder dybt over Skaberens „Blid“,  
 og den himmelske Trøst i det jordiske Liv  
 og den Skat, hun saa længe har ejet!  
 og mens hun grunder, da hører hun grant  
 de Ord i sit Hjerte, det fulde:  
 „Den Lykke, den Fred, som ved ham jeg fandt,  
 den bære de aldrig til Mulde!“ —

Det sidste kjærlige Djetast,  
 det sidste for dennesinde —  
 det sidste Farvel til det Hjerte, der brast,  
 der hang ved Danmark saa fuldt, saa fast:  
 Du ganger os aldrig af Minde!  
 Levvel! — nu bære de Kisten frem,  
 mens Taarer paa Kinden rulle —  
 Du gamle Fader, tomt staar Dit Hjem,  
 nu bære vi Dig til Mulde!

E. S. L.

---

(„Næstvæd Avis“ Nr. 37, d. 6. Marts.)

Et Sorgens Bud gaar over Danmarks Rige:  
 dets store, ædle Sanger er ej mer! —  
 Fra mangt et Bryst vil Bemodssuffet stige,  
 thi Du var Landets Sønner, Døtre kjær!  
 Du Davids Harpe med Begejstring stemte,  
 og fra dens Strænge tonte himmelsk Klang;  
 hvert Savn, hver Sorg det bange Hjerte glemte,  
 naar tavst det lytted til Din Digtersang.



Du gav min unge Sjæl den første Tanke  
om Poesiens underfulde Magt,  
og henrykt følte jeg mit Hjerte banke,  
da med Din Digteraand jeg slutted Pagt.  
Du kvad saa smukt om alt det skjøne, gode,  
Du kvad til Herrens Pris med barnligt Sind!  
derfor enhver sig følte vel tilmode,  
naar i Din Helligdom han traadte ind.

Der sad Du, ædle Skjald! og ved Din Side  
den huldeste blandt Kvinderne man saae;  
hvad maa den elskelige nu ej lide —  
kun Savn og Længsel kan til hende naa.  
Dog nej! den fromme hun vil Trøsten finde,  
thi hendes Sjæl er hævet over Jord;  
hun, som var Skjaldens sømmeleste Veninde,  
ved Troens Kraft i Himlen hos ham bor!

Farvel, Du gæve Sanger! blidt Dit Minde  
bevares skal i Hytten som i Borg;  
som Skjald, som Menneſte vi stor Dig finde;  
i hjemlig Arne huser der nu Sorg.  
Dit hulde Aasyn, Glandsen i Dit Øje,  
de milde Ord, der fra Din Læbe løb —  
Din uafbrudte Stræben mod det Høje,  
enhver retfindig Urefrygt indgød.

Den milde Luftning snart vil gennemstrømme  
Naturen, og gjensøde den paany.  
Hvad Digteren saa ofte saae i Drømme,  
naar tavst i Lund han gik ved Sorø By —

det nu forklaret for Din Aand sig viser,  
 Du hviler salig i Din Frelser's Fav'n!  
 fra Støvet frigjort — højere Du priser  
 Din Gud, thi helligt var Dig her hans Navn!

I.....

(„I Hjemmet“ Nr. 10, d. 8. Marts.)

Store Kors og høje Tanker  
 bramme nu i hver Journal; —  
 jeg vil plante helst et Aker,  
 Haabet Stjalden følge skal. — —

Hjemlig var han som hans Sange;  
 derfor mit Farvel er sagt,  
 ej for udenrigs at prange —  
 jeg til „Hjemmet“ har det bragt.

Ikke skal jeg det forbylge:  
 Sværb og Huggert han ej svang;  
 og dog løb hans „Kodans Bølge“  
 højt og tit i „Danevang“.

Ingen Trone har han rystet,  
 Freben troned i hans Sjæl;  
 dog os Hjertet op i Brystet  
 skød hans Vært: Masaniel.



Ej som Præst og Bisp han lærte,  
 præked ej, saavidt jeg veed;  
 men hans Psalmer gif til Hjerte,  
 og han vandt en Menighed.

Rigsdagsmand var han ej heller,  
 næppe han en Tale holdt;  
 men om Volmer han fortæller,  
 og vort Hjerte blev ej kolbt.



Mange Eventyr og Sange  
 skænked store han og smaa,  
 som i Vinteraftner lange  
 Timerne gav Binger paa.

De har lydt og ville lyde,  
 naar hans Hvilested er glemt,  
 ville Danste altid fryde;  
 thi hans Harpe dansk var stemt.

Ingen, ingen han fornærmed,  
 kjærlig var hans Digterhu;  
 mangan lille Sangfugl stærmed  
 han, mens den var spæd endnu. —

Lad dem favre Blomster flette,  
 sno om Korset Marts fiol;  
 jeg vil her mit Anker sætte,  
 Haabets evige Symbol.

Thi jeg har den Tro, at Graven  
 viser først til Livet Vej,  
 og det Haab: i Danhavnen  
 han forgæves planted ej!

Claudius Rosenhoff.



(„Sørø Avis“ Nr. 29, d. 8. Marts.)

Ibag er Sorg i det ganske Soer,  
 dets gamle Sanger stædes til Jord;  
 med Bemød alle til Kirken gaa,  
 med sorgfuldt Sind vi om Kisten staa.

Dog, er der end Sorg i mangt et Sind,  
 og blinker Taaren paa manges Kind,  
 det er ej den bitre Smertes Graad —  
 nej! her har Døden mistet sin Braad.

Thi han ej følte for Døden Gru,  
 dens Komme ventede han glad i Hu;  
 for ham det var et kjærkomment Bud,  
 som skulde hente ham hjem til Gud.

Dg hvis han i denne Stund os saae,  
 og kunde hans Stemme til os naa,  
 han sagde vist: „Stir ej mod Gravens Skød,  
 der er jeg ikke — jeg er ej død!“



Hvi græder I, for at jeg har lagt  
 derhen nu min gamle Rejsedragt,  
 hvor kan det fylde med Sorg jert Sind,  
 at jeg er gangen til Glæde ind?"

— Vor Sorg opløses i stille Fred,  
 ej mer vi skue mod Jorden ned,  
 men Tanken stiger fra Sorgens Dal  
 med saligt Haab imod Himlens Gal.

Dg Klokkernes Mund ved Digterens Grav  
 udsjunger med Røsten, han selv dem gav:  
 „Naar Verden tror, jeg ringer til Dig,  
 jeg ringer Guds Børn ind i Himmerig!"

—a. —n.

(„Illustreret Tidende“ Nr. 128, d. 9. Marts.)

Ved hans Bugge stod Danmarks Genius og Poesiens  
 Engel; de saae gennem Barnets milde blaa Øjne ind i  
 et Hjerte, der ikke kunde ælbes i Aaringer: Barnesindet  
 vilde aldrig forsvinde, han skulde blive en fjelden Urte-  
 gaardsmand i Poesiens Have i det danske Land, og de  
 gave ham Hilsen og Indvielse ved et Kys.

Hvorhen han saae, faldt en Solstraale; den tørre  
 Gren, som han berørte, fatte Blade og Blomster; han  
 brød ud i Sang, som Himmelens Fugle synge, i Glæde  
 og Ustyldighed.

Fra Folketroens Ager, fra svundne Tiders mosgroede



Grave tog han Frøskorn, lagde dem ved sit Hjerte, lagde dem paa sin Pande, plantede dem og lod dem gro. Og de trivedes, de voxte ind i Bondens lave Hytte, slængede sig som Sankt-Hansurten hen under Loftet og bredte ud de friske Blade. Hvert Blad var for Bonden et Historiens Blad, der susede i den tankerige Winteraften hen over den lyttende Kreds. Den hørte om gammel Tid i Danmark og Danstensk Sind; de danske Hjerter løftedes derved i Glæde og Kjærlighed.

Han lagde Frøskorn bag de brusende Orgelpiber, og Kerubernes syngende Træ viftede sine Grene, susede Psalme-sang: Fred i Hjertet, Glæde i Gud!

I Hverdagslivets tørre Jordbund lagde han Uventyrets Blomsterløg, og det skød frem, udfoldede sig i broget Pragt og gribende Sælsomhed.

Han førte ind til de smaa Storken fra Kong Faraos Land; han lærte dem Morgen- og Aftensange, og de forstode hos ham hvert eneste Ord.

Hvad han plantede, gro, thi det har flaaet Rødder i Folkets Hjerter. Hans Tale lagde Toner i det danske Sprog, hans Fædrelandssind lægger Kraft i Sværdet, hans rene Tanke er som den forfriskende Søvind!

Det var nu sidste Jul. Hvad vi mælde, er ikke Digtning, selv fortalte han til Bennen sin Drøm: hans Forbeliv var endt, Legemet en henkastet Støvklædning, han løftedes bort, men fast holdt han endnu paa en Haand, han kunde ikke slippe den, hans trofaste Hustrus Haand; og han fornåm, at den blev vaad af Taarer, og i det Djæblig fulgte hun ham, — da vaagnede han.

Vakt er han i denne Stund, men hun sidder ene tilbage i det Hjem, hvor hver, som traadte ind, blev mildere og bedre; hun sidder i Længsel og Savn; for ham er til





Mødets Stund Tiden som Minuttet for os, det veed hun;  
 „Tak og Kjærlighed!“ lyder fra hendes Mund, lyder fra  
 Barnehjertet og fra det danske Folk.

Hvad der maa forsvinde og vejre hen, er nu lagt i  
 Graven under Kirkeklosters Klang, Psalmetoner og Kjær-  
 lighedens Taarer; hvad der aldrig dør, er hos Gud;  
 hvad han plantede, er hos os til Glæde og Betsignelse!

H. C. Andersen.

(„Danmark“ Nr. 58, d. 10. Marts.)

En flygtende Tone fra Strengene foer,  
 og Gjenlyden flyver saa vide om Nord —  
 saa stille vemodig, saa bævende smuk,  
 saa underlig blid som en Aftenvinds Suf!

Den kommer saa sagte, naar Solen gaar ned,  
 og synger, mens Djet bedugges derved,  
 og hvad den fortæller med bævende Røst,  
 det lægger sig tungt om det bankende Bryst:

„Mellem duftende Bøge, om den spejllære Sø,  
 der vandred en Sanger paa Gestons Ø,  
 vi kjendte hans Hjerte baade store og smaa,  
 den elsked hans Afsyn, som aldrig det saae!

Hans Haar var som Sne i en vinterlig Stund,  
 hans Tanke var ung som en udsprungne Lund,  
 hans Sang var saa ren som det klareste Væld  
 og mild som en hndig, en maanelse Kvæld!



Hvert Hjerter, der banker i Hytte og Borg,  
 sødt smelted berved i sin Glæde og Sorg —  
 der var ingen Mand, som ej kjendte dens Klang,  
 der var ej et Barn, som forstod ej hans Sang!

Men visnet staar Bøgen — nær dens bladløse Sal  
 bleg ligger paa Baare den graanedes Skjald;  
 ved Vinterens Hjerter man reder hans Seng,  
 hvis Røst var som Fuglens paa vaargrønne Eng!

Men Roser skal flyde af Dannemarks Bryst,  
 hver Gang det bevæges af hans smeltende Røst,  
 det mildeste Ekko af Sangen, han gav,  
 som Vaarvinden svæve om Sangerens Grav!

Mens Bøgen kan grønnes paa Dannemarks Bang,  
 skal Sommeren blomstre, hvor man hører hans Sang,  
 mens Djet har Taarer, erindres det skal:  
 han var Milderhedens Sanger og Hjerternes Skjald!"

Det hvister saa stille i Aftenens Stund,  
 naar Vinden den suser i den skælvende Lund,  
 det kommer saa venlig, naar Solen gaar ned,  
 og synger, til Djet maa smile berved!

En flygtende Tone fra Strengene foer,  
 og sent skal den glemmes i det trofaste Nord —  
 den klinger i Bemod, saa bævende smuk,  
 saa underlig blid som en Aftenvindes Suk!

R. B.

(„Bestflesøvigst Tidende“ Nr. 29, d. 10. Marts.)

Hvor Bøgen udbredte sit grønne Blad  
i Sorø de dejlige Lunde,  
med Harpen en gammel Digter der sad,  
og lifligen lege han kunde.  
Udi Søer monne Gravkloffen tone.

Nu der ganger et Sorgens Budskab om Land,  
og Danfolket sørger saa saare —  
og grundet er Sorgen — den gamle Mand  
nu lægges paa sorten Baare;  
og i Søer monne Gravkloffen tone.

Af Livet træt han sin Harpe hæng;  
brat brast de, de gyldene Strænge —  
af, aldrig han synger nu mer til den Klang;  
han sang jo alt for os saa længe.  
Udi Søer monne Gravkloffen tone.

Dog hvad han har sunget ved „grønne Bred“,  
det lægges ej med ham i Jorden,  
men lever i Hjertet, mens Kjærligheds Fred  
har fæstet sit Bo her i Norden;  
skjönt i Søer monne Gravkloffen tone.

Ved Morgen „nu vaagne Guds Fugle smaa“  
at synges han BARNET lærte;  
hans Sang, naar „Guldsfloppet i Vest“ monne staa,  
vil røre det barnlige Hjerte,  
skjönt i Søer monne Gravkloffen tone.

Guds Pris i Naturen saa mangen en Gang  
 han viste den gamle, den unge,  
 dem lærte i Andagt til Orgelets Klang  
 en Lovsang for Herren at sjunge.  
 Udi Soer monne Gravkloffen tone.

Den gamle Digter med Barnets Sind,  
 hvem Dannemænd aldrig glemmer,  
 en Harpe nu fik, da for Gud han gik ind,  
 og Harpen med Englenes stemmer;  
 men i Soer monne Gravkloffen tone.

Men ej blot lever, hvad for os han sang,  
 men og, hvad han os fortalte;  
 han Livets Skæbner og Livets Gang  
 i dejlige Billeder malte.  
 Udi Soer monne Gravkloffen tone.

Han manede frem, for at danske Folk  
 ej synke i Blødhed skulde,  
 de faldne Slægter som Dommens Tolk —  
 ej mer de synke i Mulde;  
 skjønt i Soer monne Gravkloffen tone.

Dg Nutidsflægten forstod hans Røst,  
 i Hjerterne ind han trængte,  
 og nu lyde Sulte fra Danfolkets Bryst,  
 da Harpen paa Bæggen han hængte;  
 og i Soer monne Gravkloffen tone.



Sov sødt, Du gamle! bag Kirkens Mur;  
 Dit Minde lever herneben,  
 Din Sjæl den sprængte sit trange Bur  
 og nyder nu fuldelig Freden;  
 men i Soer monne Gravkloften tone.

B. J. Andresen.

(„Berlingske Tidende“ Nr. 59, d. 11. Marts.)

Han var saa kjærlig, han var saa klog,  
 og skrev saa dejlig i Danmarks Bog.

Han sang for gamle, han sang for unge,  
 og aldrig lader han af at sjunge.

Han elsked alle, men elsked mest  
 sin Ven og Frelser, den rige Krist.

Dg mens han virked til Næstens Vaade,  
 han altid voxed i Herrens Naade.

Nu monne stille hans Hjerte staa,  
 men alle Hjerter for hannem slaa.

Hos Gud han møttes med evig Glæde,  
 men Danmarks Sønner og Døtre græde.

Dog ingen føler det dybe Savn  
 som hun, der bærer hans ædle Navn,



hans Viv, der skabte ham Hjemmets Lykke  
og daglig turde hans Hænder trykke,

som henrykt fatted hans rene Sang  
og stedse hørte den første Gang.

Saa langfomt nu hendes Dage skride;  
de fløj saa hurtig ved Vennens Side.

I Himlen fejrer nu han sin Jul,  
men hun er worden en fremmed Fugl,

og ikke kan hun sin Længsel følge:  
„D, turde snart jeg min Husbond følge!“

---

Men Danmark knæler ved Skjaldens Grav  
og lover Herren, som Skjalden gav.

Han sang for gamle, han sang for unge,  
og aldrig lader han af at sjunge.

§.....§

---

(„Morgenbladet“ Nr. 70, den 11. Marts.)

Saa er Du vandret bort, Du fromme Skjald!  
min faderlige Ven, min høje Mester! —  
Al, kan det være saa, jeg aldrig skal  
gjense dig mer i Sorø blide Hal,  
Du Senior i Nord for Sangens Præster!



Det er jo ikkun nogle Dage, siden  
 Du sendte mig en Hilsen over Hav:  
 et livfuldt Ord, en venlig Dom Du gav  
 om mit Forsøg, at skildre Midbeltiden  
 i Norge, som med mægtig Tryllestav  
 Du længst har gjenøaft den paa Danmarks Bænge —  
 og nu — nu er tilløstet alt Din Grav,  
 og Sørgekrandsen om Din Bolig hænge! —

Det falder tungt at tro. Thi denne Bolig,  
 den hndige, ved Sorø's blanke Sund,  
 i Skyggen af den gamle Klosterlund —  
 med den var hver en Sangens Ben fortrolig.  
 Thi midt i Døgnets travle, hede Stund,  
 hvor Materialismens Dampstorm brænder,  
 den tyktes os en stille, viet Grund  
 for Poesi og Fred, hvor Du sad rolig  
 i Gjenskin end af Selskets rige Vaar,  
 med Barneøje under hvide Hær,  
 med Davidsharpen i de fromme Hænder! —

Vi var saa vante, alt fra Barndomstid,  
 at se berhen, at finde Dig saalunde,  
 at høre Sangen klinge ren og blid  
 ud over Nord fra dine Bøgelunde —  
 saa knapt vi fatte nu, at Døden kom,  
 at Sorø's Digterbolig nu staar tom! —

Al, dog ej ganske tom! — thi se, derinde  
 hun sidder ene nu, Din Sjæls Veninde,  
 Din Ungdoms Brud, Din sene Alders Trøst! —  
 Fra sine Binduer kan hun stue over

til Kirkegaarden, hvor Du stille sover —  
 hun længes vel at lægges der til Høst! —  
 O, snart vil hendes Ventetid henfvinde,  
 snart samler Eder atter Herrens Røst.

Han undte Dig hos hende her et Liv  
 saa langt og rigt, i Kjærlighedens Dage! —  
 Bortfjernet trygt fra Verdens Larm og Riv  
 Du kunde her Din Gjerning varetage.  
 Thi maa kun dæmpet lyde nu vor Klage,  
 som Aftenvindens Suf i Søens Siv —  
 vi takke Gud, for hvad i Dig han gav,  
 vi staa med milde Taarer ved Din Grav! —

Du hviler blidt og skjønt, som Du har levet,  
 Du gode Skjald, ved Sorøkirkenes Fod! —  
 af store Aander er Du der omsvævet,  
 Din Hæder er med deres nu fuldgod. —  
 Bisp Absalon velsignes der sin Sanger,  
 Din gamle Saxo der gjenfinder Du,  
 og Fader Holberg med et Smil forlanger,  
 at Danst og Norst kan enes der endnu! —

Men over Dig i Kirkestibet klinger  
 Din Psalmevang fra Menighedens Bryst —  
 den løfter Dig paa sine stærke Binger  
 mod Frelsens Havn, mod Ewighedens Ryst!  
 Farvel — hist har Dit rette Hjem Du fundet —  
 her er Din Sang til Nordens Hjerter bundet.

A. Munch.





## Fra en Præst, som stod ved Foden af Ingemanns Kiste.

(„Sors Avis“ Nr. 30, d. 11. Marts.)

„Idet jeg staar ved Foden af den Kiste, som inde-  
 slutter de jordiske Lævninger af Digteren Ingemann,  
 da vil jeg ikke skildre, hvad han har været som Mand,  
 som Broder, som Ven, som Digter; derom maa andre  
 tale, som Gud har givet Evne dertil. Jeg vil kun lægge  
 Taknemmelighedens Krands paa hans Kiste: jeg vil kun  
 sige, hvad alle disse Krandsse betyde; jeg vil kun bringe  
 vor Tak, for hvad han har været for os, vor Tak, for  
 hvad han har sunget og talt iblandt os. Tak for hvert et  
 Digt, hvori Du har løftet Folkeanden op fra Søvn og  
 Dvale til Daad og Bedrift, fra Trældom og Sløvhed  
 til Frihed og Virksomhed! Aldrig skal det gaa af Minde,  
 hvad han med Løvestjoldet sang: „at Frihed er bedre i  
 Tigerens Ork end Lænter i Hersterens Sale.“ Folke-  
 aandens forvirrede Raab rev Dig aldrig med sig. Tak  
 for hvad Du sang til Dre for ham, der bandt Folkets  
 Hjerter til Kronens Edelstene, Tak for hvad Du sang  
 til hende, der sad i Kronens Glands med Liliesepret, om  
 ham, der vejede Folkerøsten, og om ham, der fandt sin  
 Styrke i Folkets Kjærlighed! Du saae det alt, som Dug  
 af Kjærlighed, som Lys af Herlighed fra Verdenslivets  
 Forklarer. Tak for hvad Du sang til den danske Kvindes  
 Pris! Jeg ser Alvorens, Savnets og Smertens Taarer  
 i Kvindens Øje; thi hun føler, at hun har tabt sin bedste  
 Sanger. Tak for hvad Du sang for vor Stolthed til  
 Hvitfeldts Ros! Hver Sømands Hjerter gløder ved Tanken  
 om hans Bedrift, som Du besang. Dine Toner bringe  
 Hjertet til at bæve og lue. Hver Sømand føler, at det er  
 hæderligt, at det er glædeligt „at synge i Dødens Favn“.



Dg naar Du sang til Hæder for Danebrog paa Havet, da glemte Du i Farens Dage ikke dem, som strede under samme Fane ved Bov og Danevirke. Du følte, at, skulde Danmark frelses, da maatte hver Nerve blive til Staal. Vi, der stode Dig nær i de Dage, vi vide, hvorledes Din Tanke og Dit Hjerte fulgte Krigeren paa hans Bane. Vi vide og erindre, hvad Dine Sange og Sagn med de levende Billeder virkede paa Krigeren, naar Baabengnet tav, og naar Hornet kaldte til Kamp. — Lat bringe vi Dig fra dem, hvem Du førte frem paa Videnskabens første Bane. Du lærte dem at elske den danske Tunge højest; Du højede Dig aldrig for Germaniens Heros, skjont Du hos den fremmede agtede alt, hvad der var ædelt og stort. Aldrig skal i Danmark Dit Navn glemmes af de fattige smaa; de skulle synge til Din Hæder, de skulle med Smertens Taare mindes Din Død, med Taknemmelighedens, Verbødighedens, Kjærlighedens Taare væde Din Grav. Dg Kirken, hvorunder din kransebælte og kranksomsluttede Kiste er standset, den skal gjensyde af Dine Sange, — ja, der skal Du synge, saalænge den danske Kirke staar, synge til Gud Faders Vre, om Guds Misfunderhed, hvor Menneſtebørnene bygge, om Kjærlighedsvingen, under hvilken vi finde Skjul og Skygge. Der skal Du synge om Fred paa Jorden, om Jesusbarnet, som blandt os bor, om det velsignede Budskab til store og smaa, Der skal Du synge om Herrens Land, som nedfor til Jorden, om Ordet med Flammetunge, saa det lysner gennem Sjæl og Sind, og Hjertets Luer tændes. Her skal Du synge om Dine Lidelser paa Jorden og Din Herlighed hisset, her skulle vi synge med Dig:

Til Martyrkronens Straaler ej  
jag løfte tør mit Dje,

mit skjulte Kors paa dunkle Veje,  
 ser Gud dog i det høje.

Vi bringe Dig i Kirkens Navn vor Tak, vi ofre Dig  
 Taknemmelighedens og Kjærlighedens Taarer. — Men fra  
 dette Sted vender vor Tante sig til det, hvorfra vi nys  
 bare Din smykkede Kiste, til hende, Din Ungdoms, Mand-  
 doms og Alderdoms Kjæreste. Gud give hende Styrkens  
 og Kraftens Aand og Bønnens Opfyldelse! Amen."

C. A. Hansen.

---

(„Fædrelandet“ Nr. 60, d. 12. Marts.)

Har Du da virkelig forladt Dit Hjem?  
 er nu Din sidste Stræng paa Harpen sprunget?  
 kan længer ej den bringe Toner frem,  
 og er Din Sang til Ende ganske sunget?  
 De sige det! — og der gif Bud om Land,  
 at Danmark mistet har sin gamle Sanger,  
 at han, hvis Ord sløj over Skov og Strand  
 og tændte Folkehjertet højt i Brand,  
 sin Hæder og sin Hvile nu forlanger.

Og er det sandt, at nu Dit Hjerte brast,  
 Dit Navn er blevet til et fejret Minde,  
 at kun Erindringen det holder fast,  
 men selv Du sover under Sorø's Linde?  
 De sige det! — og med en ilsom Gang  
 kom Bud til høje Sale, lave Hytter,  
 at han, hvis Ord gif over Danmarks Bang  
 og bar dets rige Skjønhed i sin Klang,  
 sin Bolig med den tavse Gravhøj bytter.



Vor gamle Ven! det var et Sorgens Bud,  
 for første Gang bedrøvede Du mange;  
 og det vil være som et aabent Brud,  
 saa ofte som vi synge Dine Sange;  
 men aldrig tror jeg, at den bitre Død  
 har, som de sige det, Dig nu besejret,  
 at Klangen af Din Harpe, høj og blød,  
 at i Din Sjæl den stærke Troens Blød  
 er nu tilintetgjort og nu henvejret.

Din Sang, Din Tro, det var Dit Liv, Dig selv,  
 var alt, hvad Du har elsket, hvad Du vilde,  
 det var en aldrig udtømt spejlsklar Elov,  
 hvorover straalerige Stjerner spille!  
 Og store Syner gik forbi Din Aand  
 i Troens Tanker og i Digterdrømme;  
 saa tit som Du fik Magt med sikker Haand  
 at gribe dem og lægge dem i Baand,  
 kom altid Hjertets Kilde til at strømme.

Du saae, hvad Danmark ejed og har haft  
 og maned frem dets gamle Heltestykker;  
 har varflet for det om en ubrudt Kraft,  
 som dybt i Folkeanden mægtig bygger;  
 og Du har hilst det med en hjemlig Røst  
 og talte altid med dets egen Tunge;  
 naar Stranden brusste ved den aabne Røst,  
 naar Skoven dufted i sin Foraarslyst,  
 Du kunde Danmarks Herlighed udslunge.

Og i Din Morgensang og Aftensang Du saae  
 i hvert et Barnehjerte ned til Bunde;



og hørte Freden i dets Pulse stille flaa  
 og lagde af dets Ufkyld os i Munde.  
 Ja, Dine skønne Sange er en Krands,  
 hvormed den danske Børneskole sig smykker,  
 den har Du samlet paa Dit Fødelands  
 blomstrende Bang med dyb og kjærlig Sands,  
 har gjort det sødt at slumre der i Skygger.

Og ren af Hjertet har Du set Din Gud,  
 og han har aanded i Din Harpes Tone,  
 har sendt ved Dig saa mange Sjæle Bud,  
 det bedste Blad sat i Din Digterkrone;  
 Din første Tanke var med ham i Pagt;  
 Din sidste Drøm var i hans Rige hjemme;  
 saa har til Løn han i Din Psalme lagt  
 sit Evangeliums Mildhed og dets Magt,  
 har gjort den til en Gjenlyd af sin Stemme.

Du kan ej dø! Du hører Følket til,  
 saa længe som det bor ved danske Strande.  
 Du kan ej dø! Dit rene Strængespil  
 blev hentet ned fra Evighedens Lande.  
 Og har der noget sfulmet i Din Tro,  
 som kun Din Sang skød frem i brudte Straaler,  
 som var for stort til her at fæste Bo,  
 for fuldt af Længsel til en jordist No,  
 nu tømmer Du det ud af fulde Staalet.

Bort har Du kastet kun Din Hverdagsdragt,  
 har iført Dig en ny, en bedre vævet;  
 hvad nu Dit Blik har set, Din Læbe smagt,  
 er kun, hvad for Dig selv Dit Liv har krævet.

D, flaa dit Skovløv, stille Klostersvang,  
 omkring hans hvide Lokker, Navn og Minde!  
 han har indviet Dig ved Tro og Sang,  
 han har Dig atter givet Ret og Rang  
 at slutte Danmarks gamle Hæder inde!

J. Paludan-Müller.

(„Nordisk Skole-Læbende“ Nr. 11, d. 15. Marts.)

Vemodig udflager et Budskab fra Seer,  
 og tusinde Sul trænge frem i dets Spor;  
 fra Djet maa Taarerne trille.

Vor Sanger, vor Yndling i Digtningens Land!  
 saa er Du hjemgangen til Evigheds Strand!  
 saa hænger Din Harpe da stille!

Hver Stund, naar i Sangen Du løfted Din Røst,  
 da lytted vort Øre, da sfulmed vort Bryst,  
 da tav alle Fugle paa Grene;  
 da smelted hvert Hjerte ved Tonernes Magt,  
 og Syner af fast overvældende Pragt  
 fremføved, saa rige, saa rene.

Fra Ferigets Egne, fra Fortidens Grav,  
 den løvrige Skov og det rullende Hav  
 Du sanked os liflige Blommer:  
 Vandliljen i Havfruens dejlige Haar,  
 Skovstjernernes Hær i den nyfødte Vaar  
 og Rosernes Flok i Skærsommer.

Det bedste, der rørte sig dybt i Dit Folk,  
 det saae Du og blev dets livsalige Lolk,



Du sang det i Tonerne klare.

Du græd ved vor Smerte, vor Fryd fik Du delst,  
 en elskelig Søn var vor Moder Du helt,  
 Dit Navn vil hun trolig bevare.

Nu Strængen er brusten. — Er Kvadet da thst?  
 Ak nej, gudskelov! end i Nord i hvert Bryst  
 Din Sang skal sig evig gjensøde,  
 saalænge som Hjertet for Storheden slaar  
 og bæver og blusser i Kjærligheds Vaar  
 og helligt i Andagt kan gløde.

Bortfor vel Din Aand? — Nej, den end er os nær,  
 naar Evenden for Danmark uddrager sit Sværd,  
 naar Møen tilsmiler sin Vejler,  
 naar Morgenens lysser den rødmende Rind,  
 naar Aftenen vifter Guds Fred til vort Sind,  
 naar Guldstylen over os sejler.

De Skodduer kurre bag Bøgenes Hang;  
 da høre vi atter, o Bernhard! Din Sang,  
 den skal i Aarhundreder tone.  
 Hver Psalme, Du sang i Guds Helligdoms Ly,  
 skal stige fra tusinde Læber i Sky  
 og bølge sig op mod Guds Trone.

E. A. Thøregod.

(„Horsens Avis“ Nr. 61, d. 26. Marts. \*)

O Foraarstid, Du hulde Tid!  
 se, Danmarks Skov og Enge  
 nu længes til Din Lufstning blid,  
 og ej Du tøver længe.

Du komme vil, Du trylle vil  
 med Vælde alt, hvad lever;  
 men se! Dit Afsyns Straalesmil  
 et Sorgeslor omsvæver.

O gamle Skjald, Du Fredens Aand!  
 Du Søn af Danmarks Hjerte!  
 Du ledtes bort ved Engles Haand  
 med den udslukte Kærte.

Han førte Dig didhen, hvor Du  
 i Sandhed hørte hjemme;  
 thi Puppen kunde længer nu  
 ej Sommerfuglen gjemme.

Didhen, hvor allerede her  
 Dig Aanden mægtig hæved,  
 naar i det stille Stjernevær  
 af Engles Fryd Du bæved.

Men Dannemark, Din Moder, staar  
 tilbage tabt og sukker;  
 sit Hjertebarn hun søger, hvor  
 sig Skyen bag ham lukker.

\*) Dette Digt er trykt efter et Haandskrift, som er sendt os, og hvis Smaaændringer her ere optagne.



Hans Mand var stor, hans Muses høj,  
 som Barnets var hans Hjerter;  
 han delte, medens Tanken fløj,  
 den mindstes Fryd og Smerte.

O, unge Vaar, lad kun Din Glands  
 et Sørgeslor bedække:  
 paa Fader=Skjaldens Grav Din Krands  
 med Taarer thst Du lægge!

---

(„Berlingske Tidende“ Nr. 84, d. 9. April.)

Saa er Du død, Du Mand, hvis Harpetoner  
 fandt himmelsk Gjenklang i hvert jordisk Bryst;  
 Din store Mand sig svang til Lysets Soner,  
 at prise Gud i evig salig Lyst.

Du Korsets, Du vort Danebrogs Besynger!  
 nu har Du svunget Dig fra Støvet ud,  
 ej dunkle Synner mer Din Vinge tynger,  
 Dig straalers Paastemorgen klar hos Gud.

Nu har Du set, hvad her Du helligt tro'de:  
 hist blomstrer liflig Redrons Liljessud;  
 Du Haabets grønne Blad om Harpen sno'de,  
 nu bær Du Jorsals Palmekrands for Gud.

Her er da Harpen af Din Haand udfalden,  
 nu har Du tro opfyldt Dit mindre Kald;  
 Du svæved did, hvor Faderstemmen kalder,  
 at synge bedre i Guds Tempelhal.



Saa helligt, hjærligt løb Dit Ord, o Sanger!  
 at Barn Du være vil til evig Tid —  
 nu hisset Børnearven Du erlanger  
 hos Frelseren, vor Ven i Himmerig.

Sidst ofrer jeg til Danmarks Digters Minde  
 en blø Fiol til Mindets store Krands;  
 thi jeg er kun en ukjendt, fattig Kvinde,  
 dog for det store vakke Gud min Sands.

Ton derfor blidt, min simple Lyrs Strænge,  
 i Ydmyghed blandt større Harpers Klang!  
 men hist fra Paradisets grønne Enge  
 hans Aand vil ej forsmaa min ringe Sang.

O, salig er paa Jord hans ædle Kvinde —  
 Du, i hvis Dje Ugtemanden saae  
 sit Liv i hellig Kjærlighed henrinde,  
 saae Lykkens D, hvor Paradiset laa.

Nu synger Baarapostlen alt fra Kviste  
 et evigt, saligt Evangelium,  
 at Gravens Sten skal for Guds Almagt briste:  
 med evig Sejer Frelseren jo kom.

Bedug hans Grav; I tavse Taarepile!  
 Cypress, bedæk ham med Dit dunkle Løv!  
 søst, liden Sangfugl, Skjalden sødt at hvile,  
 mens Floras Blomsterhorn bestrør hans Støv.

O, sov da sødt! snart Vaarens Engel kommer  
 at blomsterstrø Din Grav med Kjærlighed;  
 men ubi Danmarks Hjerter og dets Sommer  
 Dit Minde blomstre skal i Evighed!"

Stoense paa Langeland.                      Kirsten Jensen.

- \*) Ingen Jordbragt Skjaldens Sjæl nu tynger,  
fri den bor paa Evighedens Strand.  
Men om Sorø's Kirkegaard sig klynger  
taust, i Sorg, det hele danske Land.

Føler Du ved denne snævre Kiste,  
danske Mand og Kvinde, at i den  
jorder Støvet Du af en, der viste  
Vej, som førte Dig til Livet hen?

Mindes Du med et taknemligt Hjerte,  
at den Mund, som her er stum og luft,  
den har sjunget mangt et Kvad, der lærte  
Dine træge Tanker Himmelslugt?

Mindes Du, at dette brustne Dje  
saae for Dig, til selv. Du kunde se,  
hvad der spirer frem af Ræmpehøje,  
skjønt det mejet blev af Tidens Le?

Ja, Du mindes, og Du kan ej glemme  
hans, Din kjære Sangers, lyse Blik,  
kan ej glemme Klangen af hans Stemme,  
der saa ofte Dig til Hjertet gik.

Skam Dig ej ved Taaren! skjul den ikke!  
græd, som Freja græd for Odur Gulb!  
løft dog atter frejdig Dine Blikke,  
nu hans Kiste sænkes under Muld:

---

\*) Dette og de følgende Digte have ikke hidtil været trykte.

Thi den Sang, der lagdes paa hans Tunge,  
 den skal leve, skjønt han selv er død,  
 mens det vidnes, at ej Fugl kan sjunge  
 liflig, som Psalmistens Toner lød.

Og det Liv, han kaldte frem af Graven,  
 det skal leve, men ej fage dø  
 som den Blomst, en Vaarsol bær til Haven,  
 men en Høstvind vejrer over Sø.

Det skal fostre Mænd i Bondens Stue,  
 gjøre dansk hver rig og fornem Hal,  
 mens det vidnes, at saa stærk en Lue  
 tændtes af den milde danske Skjalb!

(Kbhvn, Marts 1862.)

Carl Andersen.

Din Fakkell sluktes her for hist at tændes,  
 Dit Øje luktes for at aabnes der,  
 hvor for den gode alle Sorger endes,  
 og alle Glæder faa et Rosenstær.

Dit Liv var Kjærlighed, Du bragte Glæde  
 og Trøst saavel til store som til smaa.  
 Med milde Taarer til Din Grav vi træde,  
 usynlig Engle om Din Kiste staa.

Snart titte atter Blomster til hverandre,  
 snart kalder atter Fuglen paa sin Ben,  
 snart atter i den unge Vaar vi vandre,  
 og til hans Grav vi helst vil vandre hen.



Men Djet stuer opad, ej til Jorden,  
 skjønt ogsaa der vil voxe Blomster frem:  
 i Himlen er han vist en Engel vorden,  
 der har han fundet nu sit bedste Hjem.

Der venter han sin Ungdomsbrud herneben,  
 der skal tillsammans de som Engle bo;  
 alt her de næsten skabte dem et Eden  
 ved Kjærlighed i Gud, ved Haab og Tro.

(Fyn, Marts 1862.)

.....

Dæt hans Støv, o Jord, med Blomsterkrands,  
 und ham i Dit Stød saa lunt et Leje!  
 thi han vandred her med hellig Sands  
 for alt godt og skjønt, Du har i Eje.

Foraarssol, sin venlig paa hans Grav!  
 thi af Lysets Straaler mildt omspillet,  
 han mangfoldigt Gjenskin atter gav  
 i saa varmt og levende et Billed.

Vel er Skjalden død, men efterlod  
 sig saa rig en Arv paa Danmarks Sletter,  
 og saalænge Kraft og Heltemod  
 æres, Tiden ej hans Navn udsletter.

Skjønnest dog fra høje Kirketor  
 toned over Bang hans Digterstemme,  
 naar han løstet Sjælen op fra Jord,  
 didhen, hvor hans Sjæl nu selv har hjemme.



Derfor naar paa Livets Pilgrimsgang  
 Kirkeloffer Helligdag indringe,  
 skal hver Himlens Tone, som han sang,  
 sildigst Efterslægt hans Minde bringe.  
 (Nørrejylland, Marts 1862.)

B.

---

Der gaar et Suf igjennem hele Folket,  
 fra Danmarks Harper toner Molafford;  
 thi han, som Folkets Liv og Aand har tolket,  
 for evig vandret er fra Jorden bort.

Der gaar et Suf igjennem hele Landet,  
 i Danmark føles nu een Hjerteforg;  
 hans Harpes Toner var med Folkets blandet,  
 de løb i Hytten som i Kongeborg.

Der gaar et Suf igjennem Kristi Kirke,  
 forstummet er en Sanger, ren i Tro;  
 dog skal hans varme Lovsang længe virke  
 i Ufsyldssjæl som Røst fra Himmelbo.

Der gaar et Suf igjennem Danmarks Søner,  
 han sang for dem, saa modig de drog frem;  
 og atter han, for hvad de streb, dem lønner; —  
 tag, elste Sanger, her en Tak fra dem!

Der gaar et Suf — men Sufket sig opløser  
 i Bemodstøner gjennem Danmarks Land;  
 mild gif hans Sjæl, beredt, til sin Forløser,  
 men Danmark aldrig glemmer Ingemann.

(Rbhvn, Marts 1862.)

En gammel Soldat.



Nu ringe de Klatter i Sors By,  
 mens Sangfuglen tier i Skovens Ly,

thi Jorden har aabnet sit Modersfød  
 mens Kjærlighed reder ham Sengen blød,

den herlige Sanger med Tanken snild,  
 med glødende Tro og med Djet mildt.

Men kommer først Baaren, den skønne Baar,  
 naar Blomsterne spire, Sangfuglen slaar,

da flyver til Graven en dejlig Fugl  
 og fæster sin Rede i Bøgens Skjul.

Saa vide den fløj over Danmarks Land,  
 fra Skov, over Dal, til den jævne Strand,

ja selv over Bølgen til Sverrigs Kyst  
 og Norges det mægtige Klippebryst.

Den bringer en Hilsen fra hvert et Sted,  
 en Hilsen med Tal og med Kjærlighed,

en Hilsen fra Borgen, fra Bondens Stue,  
 fra Kirkerne's hvælvede, lyse Due,

fra Mand og fra Kvinde, fra Barnets Mund,  
 fra tusinde Sjæle i samme Stund.

Thi hvad der kun dænred som Sagnbedrift,  
 ved ham blev en lysende Ræmpeskrift,



og hvad der var dunkelt i Hjertet tit,  
det lærte hans Sange saa kjærlig, blidt,

1  
saa hver, der har Hjerte og Tro i Nord,  
vel aldrig vil glemme den Skjald i Soer,

der sang om sit Land af sit fulde Bryst  
og stænkede Tviblen sit Haab, sin Trøst.

(Sønderjylland, Marts 1862.)

Die Navnløs.

De Klokker ringe saa sørgelig  
i Sorø By,  
og Sangen stiger vemodelig  
mod Himlens Sky.

Der gaar et Sørgetog langsomt hen  
til Kirkegaard,  
og snart de rolige, tavse Mænd  
ved Graven staar.

Der skal han hvile, den gamle Skjald,  
i salig No,  
thi ren var hans Tanke, sit Digterkald  
han var saa tro.

Han sang som Fuglen til Herrens Pris,  
saa kjærlig øm,  
og tolked paa ren og barnlig Vis  
sin Digterdrøm.





Dg derfor elsked ham een og hver  
 i Danmarks Land,  
 og derfor Taarerne fjernt og nær  
 ej standse kan.

De Klokker ringe saa sørgelig  
 i Sorø By,  
 og Sangen stiger vemodelig  
 mod Himlens Sky.

(Kbhvn, Marts 1862.)

N. B. T. Bondefen.

Skjalben sidder i Hallen  
 med Harpen paa sit Skød;  
 vide I skal, i Norden  
 blev han til Kronen fød;  
 vide I skal, at Sangen,  
 som af hans Læber flød,  
 var af den gode, sunde,  
 den ægte Suttungsmjød.

Fostret har Moder Dana  
 ham kjærlig i sit Skød;  
 gammel er han vorden,  
 men tro i Sorg og Nød.  
 Mangen et Navn er svundet,  
 som var det aldrig fød,  
 men Ingemanns vil leve  
 vidt over Tid og Død!

(Kbhvn.)

Ludv. Vogel.



Den nye afdøde Digter staar i et ganske særegt Forhold til det danske Folk; man vurderer ham ikke efter digterisk Begavelse i Almindelighed, men efter den særegne Maade, hvorpaa Danskheden saa at sige er inkarneret (har vundet Stikkelse) i hans Digtergenius. Dette er ikke det samme, som naar en underordnet Digteraand vinder øjeblikkelig Betydning ved at bæres oppe af en Tidestrømning eller ved at træffe en Modesmag. Enhver Digter er mere eller mindre Modens Lov underkastet, men Forstjellen paa Digterne i det Stykke bestaar deri, om de staa og falde med Moden. Ingemann har ogsaa været i Mode, men er derfor meget langt fra at være nogen ModeDigter. Vi tro at træffe det ejendommelige hos Ingemann med den Bemærkning, at i ham Digteren og Mennesket ere eet, baade saaledes at man har Ingemann, som han levede og var, i hans Digte, og saaledes at det tiltalende i Ingemanns Digtninger mere eller mindre er hans egen Personlighed. Bistnok er Digtningen altid noget af det personlige Liv, om den ellers er noget bevendt. Saaledes gjælder det i høj Grad om Goethes Digtninger, at de ere Brudstykker af Goethes Personlighed; men vilde man paa Grund heraf danne sig Billedet af den virkelige Goethe efter Werther, Gøg, Faust, Egmont, Meister osv., saa vilde han selv komme i omvendt Forhold til sit Billede, som han i sit Levnet ytrer, at han til sin største Forbavselse erfarede, at



„Werther“ havde forledet Folk til Selvmord, da han netop skrev „Werther“, fordi han ikke vilde tage sig af Dage, hvilket han lod Personen i Digtet besørge. Man kan være tvivlsom, om man skal kalde det at holde den egne Personlighed udenfor, eller at objektivere Digtet ud af Personligheden, men det er nok muligt, at det er denne Objektiviseringsbevne, man i den senere Tid gjerne skildrer som Digterbegavelsens Krone. Ingemann bejlede ikke til den, og det var godt, han ikke gjorde det. Men naar Ingemann i det hele havde gaaet ud paa at være eet som Menneſte, et andet som Digter, saaledes at objektivere sig i sine Digtninger eller sine Digtninger ud af sig, saa havde han baade som Menneſte og Digter været noget andet, end han var, rimeligvis noget langt mindre. Thi Ingemanns Betydning, for ikke at sige Storhed, ligger i denne Enhed af det digteriske og det menneskelige, der tager sig saa simpel og ligefrem ud, men til alle Tider og navnlig i vor Tid, som særlig lider af „Zerriſſenheit“, er overmaade sjælden. Det er den aandelige Sundhed, fornøjelig at se til. Ingemann var ikke den mindste Smule „zerriſſen“; med alt det meget, han kunde være og blive, saa blev han aldrig „heineſt“ og heller aldrig „bellmanſt.“

Inden jeg forfølger dette Punkt videre, maa jeg indskyde nogle Bemærkninger om Forholdet imellem Heiberg og Ingemann, som forekommer mig mærkeligt og opløsende for dem begge, netop fordi Ligheden og Forſtjelligheden er omtrent lige stor imellem dem begge, og de — forsaavidt der gives noget Maal paa dette Gebet — i Digterbegavelse ganske godt ſtaa Side om Side med hinanden. Netop Heiberg har udtalt sig (i „En Sjæl efter Døden“) om det omvendte Forhold imellem Digteren og Digtene som et almengyldigt. Ingemann og Heiberg have begge

egentlig hel nøjagtig gjennemgaaet samme Udviklingsgang, som ved to saa modsatte Naturer maa give mærkelige Resultater. De begyndte begge i hvad man gjerne kalder „romantisk Poesi“ (Ingemann rigtigt nok i allerførste Færd mere som speciel Damedigter, medens han dog snart kom helt ind i den romantiske Retning, som Heibergs „Pottemager Walter“ saa ganske tilhører). Det samme kan nok siges om Dehlenschläger, men Afhængigheden af de tyffe Forbilleder er for ham, trods deres unægtelige Tilstedeværelse, langt, langt mindre. Tiedt har aldrig skrevet noget saa dejligt som „St. Hansaftenstil“, medens ingenlunde „Pottemager Walter“ kan stilles over de lignende tieste Arbejder. Hos Ingemann er selv i den romantiske Periode (f. Ex. „Rejnald Underbarnet“) Selvstændigheden mere fremtrædende. Begge, Ingemann og Heiberg, forlode de den tyff-romantiske Retning, for at betræde et mere folkeligt dansk Spor, ihvorvel atter ikke uden Indvirkning af fremmede Forbilleder. Ingemann som Romanernes Forfatter („Baldemar den store“, som ubetinget maa stilles højest, kan med Hensyn til Indgangen i Folket ikke fremhæves mest), Heiberg som Vaudevillernes. Næppe har nogen af vor Tids Digtere paa den Maade behersket hele Læsefredsen og hele Publikum som disse to. Man vil vistnok om dem begge sige, at den blivende Betydning vandt de begge i denne omtrent fuldt samtidige Periode, hvor Virksomheden dog var altfor forskjelligartet, til at nogen Konkurrence kunde indtræde. Ogsaa Heibergs Kritik, som tidligere i „Zulespøg og Nytaarsløjer“ havde været saa hvas mod Ingemann, „netop fordi han agtede ham“, gik i denne begges frodigste Blomstringstid Ingemann forbi, uagtet Heiberg, selv naar han digtede, aldrig glemte Kritikken. Sammen med Ingemanns Krønikedigte skulde vel i denne



Periode hans religiøse Digte fremhæves. Men derefter — omtrent samtidig — indtræder der et Omflag hos begge de nævnte Digtere, der i mange Maader ser ud som en Tilbagevenden til det romantiske Stade, hos begge dog med en Tilfætning af Spekulation (for Heibergs Bedkommende maa her nævnes som det bedste i den Art: *Alferne*; desforuden *Fata Morgana*, „*Nye Digte*“ o. a. m.; hos Ingemann er denne Retning alt fremtrædende i *Holger Danste* og *Ahasverus*, mere eller mindre gaar den igjennem hele hans nyere *Eventyrpoesi* eller „*Huldregaverne*“). Ja endog i personlige *Likhaverier* træffe de sammen. Heiberg gif saa at sige med *Tycho* op i *Astronomi*; Ingemann fik en betænkkelig *Forkjærlighed* for *Stjernerformationslæren*, men søgte ogsaa at bringe *Stjernebillederne* i *Teori*. Samtiden har ikke erkjendt denne seneste Periode hos begge Digtere for noget *Fremskridt*, dog turde den — navnlig for Ingemanns *Bedkommende* — i flere *Henseender* nok være et *saadant*, men *Fristelserne* og *Skærene* vare større paa disse *ny Baner* — som dog ikke heller havde den *Betydning* at *aabne Veje*, *ny Veje* for andre til *Digtekunstens* *underfulde Land*, som det er *Tilfældet*, naar en *Digterkonge* virkelig *anslaar ny Strænge*.

Det ligger i det sagte, at Ingemann let kan faa *Udseendet* af stadig at gaa i andres *Fodspor*, men ogsaa det følger deraf, at *hint Stin* er *stuffedende*. Det blev tidligere bemærket, hvad Ingemann aldrig er, nemlig *heiness* eller *bellmanskt* (netop det sidste er Heiberg, som desforuden er utallig meget andet f. *Ex. calderonskt*, og derfor i *Birkeligheden* *allermindst bellmanskt*); men det er ogsaa lettere at bestemme i den Retning, hvad han ikke er, end alt det, han har været. Selvfølgelig er det tykke Digtere, som spores hos Ingemann: som *Førstemand Schiller*,



lidt Goethe, meget Tiedt, end mere Hoffmann; den største Sympati er maaske endnu imellem Ingemann og Fouqué; Listen kunde nok forsøges. Men naar man derfor vilde i Ingemann se et Blutsammen af disse mere eller mindre betydelige Digterpersonligheder, saa fejlede man meget. Det er Ingemann endnu mindre end Heiberg. Ingemann er i det Stykke Kamæleon eller snarere Ananas, som smager efter alt, uden derfor paa nogen Maade at være det, den smager efter. Vi behøve for at bevise den Sætning ikke at gaa videre end til det nys bemærkede om disse ingemannske Forbilleder, som alle ere tyske, og dog er ingen af vore Digtere mindre tysk end Ingemann. Selv Blicher eller Grundtvig kunne vanskelig undtages; Heiberg værger sig tilbøielig mod det tyske ved en Dosis Fransk, som Ingemann rigtignok om muligt har endnu mindre end Tysk. Men Ingemanns Forhold til de tyske Digtere er hele Danskhedens Forhold til det tyske. Netop fordi det tyske er saa haardt, det danske saa blødt. Tyskerne ringeagte især det danske Sprog for dets Blødhed; selv ere de rigelig velsignede med Haardhedens Bogstaver, Ord, Bendinger — her afpræger det haarde sig saa let og snart i det bløde, men derfor bliver det haarde aldrig det bløde eller omvendt. Disse Indtryk kunne atter fortrænges, men det, som optog Indtrykkene, er da atter sig selv, omtrent som om Indtrykket slet ikke havde været, lignende som „Vølgen blaa“. Saaledes har den ene Digteraand efter den anden, blandt alle de mange, med hvem Ingemann kunde sympatisere, haft sat i ham, men have ogsaa maattet slippe ham, og Ingemann blev altid Ingemann. Man kan om ham bruge Billedet af Odysseus i Rytlopens Hule, der slap ved at være ingen, men denne „ingen“ var dog netop Manden. Heibergs Forhold til



de fremmede Forbilleder var helt et andet; jeg skal ikke nærmere gaa ind paa at angive det, men skal kun minde om, hvad der nys blev bemærket om to romantiske Produkter som *Pottemager Walter* og *Rejnald Underbarn*; det sidste er med alle sine Mangler dog en selvstændigere Digtning end det første. Hos *Heiberg* faar man saa let Indtrykket af et: „Lad os nu engang probere det“, men saaledes objektiverer *Ingemann* aldrig; han er selv saa at sige med begge Fødder midt i sit Digt.

En anden Sagttagelse, som fremgaar af det sagte, er denne, at *Ingemann* ikke med eet Slag er fremsprungen som *Pallas* *Atene* af *Zeus's* Hoved. Saaledes kommer en *Dehlenschläger* tilshue, at sige, naar *Hefæstos* først har ført sit Rølleslag, men ikke *Ingemann*. Det var meget betegnende, han kaldte en af sine første Samlinger: *Profne, Svalen*, thi hans første Sang var et *Svalekvæder*, som senere ogsaa blev til *Fuglefang* i de dybe Dale, som selv en *St. Hansaften* kunde lade sig høre. *Pallas-Atene-Fødselen* er den guddommelige, men foruden den guddommelige *Poesi* gives der en menneskelig, som ogsaa har *Ket* og *Magt* til at stræbe opad, om derved ikke at naa det højeste. Men det menneskelige stræber netop, det voxer og udvikles, det modnes. Og *Ingemanns* Digtetekst havde dette menneskelige Præg (om man vil, det humane i *Medsætning* til den nationale *Ensidighed*, som man saameget frygter, men som hos *Ingemann* mindst havde en faretruende *Stikkelse*); man kan sige, at han opvoxte i sine Digtninger og gennemgik *Menneskelivets* naturlige *Åldere*. Derfor vare visse *Ejendommeligheder*, som maatte staa *Konstfanden*, navnlig hans ældste *Digterperiodes* *Sentimentalitet*, ikke hos ham saa betænkelige, som hos mange andre, hvis hele *Digterbegavelse* som *Berlen* er en *Syg-*



dom; hos Ingemann var det kun en Børnesygdom, som med Aarene saa at sige forsvandt indtil Aarene, eller blev lutret til en stærkt fremtrædende Retning efter det ideale. Denne er tilvisse karakteristisk for al hans Poesi, men ikke som hos saamange andre Digtere, at den førte til et Brud med Virkeligheden. Ingemann var en Fredens og Forsoningens Digter: ligesom Digteren i ham var eet med Mennesket, saaledes vidste han ogsaa at forsone det ideale med det virkelige, om end den ene af disse Faktorer ikke gik op i den anden, som altid bliver Historien med Faraos Kæber om igjen. Men den ene af disse to Sætninger er som den anden; thi hvorfra kommer hos saamange Digtere — for at blive ved nordiske Sangere som Staffeldt og Stagnelius — den overspændte Idealisme, saa de altid staa Fare for at drukne i Materialismens aabne Svælg, uden fordi Digteren i dem ikke er forsonet med Mennesket. Netop det levende og velgjørende Indtryk af denne Forsoning hos Ingemann er det fængslende i hans Poesi, som man ikke behøver at frygte skal forsvinde med hans egen Vortgang, thi Personligheden er ikke noget, man først maa tænke sig udenfor hans Digtninger; den lever og aander i samme. Bistnok forhøjes Indtrykket for dem, som have kjendt Ingemann personlig, ligesom Omgivelserne for ham sluttede sig venlig sammen med Samklangen af det digteriske og det menneskelige i ham til en Fred, som hviler over Land og Skov, netop hvor den venlige Digterbolig stod midt i de yndigste Naturomgivelser, tæt ved de mest beslægtede historiske Minder. Det var ikke noget ydre eller tilfældigt Baand, som knyttede Ingemann til Sorø, men som Sorø er en særegen Aabenbarelse af den danske Naturs Skjønhed, saaledes stod Ingemann som Digterkongen





midt i samme som den danske aandelige Ejenommeligheds hjerteligste Udtryk.

Endnu vil jeg berøre — da jeg ellers kun holder mig til det almindelige, uden at indlade mig paa Enkeltheber til at bestemme de enkelte ingemannske Digtningers indbyrdes Forhold — hvorvidt den paaviste Ejenommelighed hos Ingemann indvirker paa hans Stilling til de enkelte Digtarter. Det fremgaar da af det sagte, at, hvad man mindst kan vente af Ingemann, er Evne til stærk og mægtig Karaktertegning, derimod netop Gave til at sætte i Stemning. Følgelig vilde det ikke lykkes ham med det dramatiske, i det mindste ikke i shakespeare's- og Schlegel's Stil, hvor stærkt end det dramatiske fristede ham, saa at han selv i senere Aar bejlede til Melpomene eller til en blidere Elyse, som til sin Ungdoms Kjærlighed. Denne Brud vandt han ikke. Og dog gjør selv her Ingemanns forunderlige Gave til at sætte i Stemning sig gjældende. Man kan vanskeligt værges sig derimod, naar man engang hengiver sig til ham, og han bringer for en Stund Kritikken i Forglemmelse. Men hvor Ingemann ret er paa sine Guemærker — eller ogsaa efter at han har opnaaet sin fuldere Udvikling — virker han ogsaa i den Henseende mægtigere. Povl Møller udtaler sig saaledes med stor Ros om „Baldemar den store og hans Mænd“, som han senere bemærker fornemmelig under Indtrykket af to Strofer, som saa mægtig havde paavirket ham, nemlig disse:

I Bestervig Kloster det ringer til Dig,  
sørgeligt er det at høre. —

Der er i disse Ord noget af Kirkeklokkens Klang, som, naar den er anslaaet, vedbliver at tone, man veed tilsidst ikke selv hvorlænge, og som virker, selv efter at den er for-

stummet. Lignende er det med Digtet om Frederik den sjette. Man har alle Dage beundret Ewalds: „Nu bæres Kongen bort — til Graven!“ men selv det er dog svagt mod Ingemanns:

Paa sin Ligseeng ligger Kong Frederik hvid —

Hvad har han dermed sagt andet, end hvad enhver Rekrut eller Amagerbonde saae? Men han har sagt det saaledes, at enhver dermed ser det. Den Gave at sætte i Stemning, er noget andet og mere end den at tolke en Stemning, som er det Iyriske, for hvilket i Reglen kun den sympatetiske er modtagelig. Digtet om Frederik den sjette kan godt kaldes et Epos i kort Begreb. Selv Historien kan give sig ikast med det og spørge: Er den Frederik den sjette, Ingemann her har malet, virkelig den, Granstningen fremviser? Lige meget! Det er den Frederik den sjette, som Folket saae, og det har ogsaa sin Betydning, og det kan kommende Dages Historie lære bedre af Ingemanns Digt, end maasse af alle andre Gravsange over „Kongen“ tilhobe.

Jeg kan ikke her forbigaa Ingemanns Forhold til det komiske. Netop i den Henseende kunde Ingemann forekomme os mindre dansk, som jo i vore alles Djne det danske og det komiske række hinanden Haanden. Er Holberg ikke grunddanskt? Det kan dog aldrig glemmes, at han er Normand, og Ingemann er netop i den Forstand danskt, at han end ikke er den mindste Smule norsk. Ingemann har haft mange digteriske Fristelser at bekæmpe, hvilket laa i hans bløde, modtagelige Natur, men besynderlig nok, af alle disse Fristelser var Holberg (selv fremfor Werther og Spiess) ham den farligste, fordi den ene danske Digter netop mindst kunde med den anden, som er Foreningen af



det norske og det danske til levende Enhed. Men derfor var Ingemann ikke aldeles fremmed for det komiske, i saa Fald kunde han heller næppe være egentlig dansk, saa dansk som han under alle sine tyske Forbilleder var og blev. Ogsaa Dehlenschläger vilde saa gjerne ikast med det komiske; hvem kan ogsaa nægte, at det mange Gange lykkedes ham, naar han tog det paa sin Maade. Men for Ingemann som for Dehlenschläger var det komiske noget, som blot lejlighedsvis tilbød sig, Blomster paa Vejene, netop Markblomster, mere Natur end Kunst. Paa forskjellig Maade dog hos enhver af disse Digtere, fra første Færd Melpomenes Bejere (dog er Dehlenschlägers Komik nok bedst i „St. Hansaftenspil“ og „Aladdin“). Hos Dehlenschläger fremtræder det komiske nemlig som ungdommelig Raadhed, og blev derfor let Narrestreger og ligefrem Uvornhed; hos Ingemann er det derimod Udtrykket af den Sundhed og mandlige Modenhed, hvortil han gennem al Sentimentalitet og Fantasteri saa glædelig udviklede sig. Den fuldkommen sunde er altid munter, og denne Munterhed er, uden at være henrivende, dog velgjørende. Rigtig nok løber der af saadan Munterhed mangt med, hvormed man ikke maa tage det saa nøje, men man fristes ikke heller dertil; i dette Tilfælde kan den gode Mening virkelig forsones med Manglen paa egentlig Begavelse i den Retning. Denne Munterhed hører til Billedet af Ingemann, og kan ingenlunde ønskes borte.

Af denne Udvikling er da nu ogsaa min Formening klar nok, hvorvidt Ingemann vil „staa sig“. Det hænger nøje sammen med Spørgsmaalet, om det danske Folk vil „staa sig“. Og jeg vedgaar frejdig, at det er for mig en Trobartikkel, i god Forstaaelse med de tre i mit kristelige „credo“. Hvad og hvor meget af Ingemann der vil



staa sig, er mere et Spørgsmaal for egentlig æstetisk Kritik eller for almindelig Nysgjerrighed; om Ingemann gjælder i al Fald ikke, hvad man nok maa sige om Danmark, at han intet skulde have at miste. Der har alt oftere i Anledning af den ellselige forøste og danske Digters Bortgang været mindet om, at han til Beredelse paa Danmarks Prøvefestid netop sang om Farens Stund og om Frelsen af Faren. Han sang derom med et frejdigt Fingerpeg paa Haabets Stjernebilled og med en mandig, kraftig Formaning til Danmarks Sønner om at slægte Fædrene paa. Lad mig derfor ogsaa slutte med det Haab om Ingemanns Sange, som kan findes udtødt i de Ord, der ville leve, saalænge den danske Tunge hænger sammen med det danske Hjerte:

„Og blunder atter i Blødheds Drømme  
mit Fødeland ved de dybe Strømme;  
hvad heller raser i blinde Lyst  
forvildet Slægt mod sit eget Bryst;  
da ryster Sjælen og vækker Aanden,  
og styrker Hjertet og ruster Haanden  
til dans og stor og til herlig Id —  
til Danmarks Frelse i Nødens Tid!“

Fr. Helveg.

(„Fædrelandet“ Nr. 37, d. 8. Mars 1862.)

Vi have idag et Sørgebudskab at bringe, der ikke blot angaar vor Egn, men mægtig vil gribe det hele Land, saa langt den danske Tunge tales. Dets mest folkelige Digter, Konferensraad Ingemann, er i Aftes Kl. 10 $\frac{1}{2}$  afgaaet ved Døden, næppe 73 Aar gammel. Kun faa Dages Sygeleje fængslede ham til Sengen, og kun faa af hans talrige Venner anede, at denne Sygdom skulde blive hans sidste; dertil var Troen paa den livlige Oldings Kraft, som daglig, endnu i Torisdags, færbedes iblandt os, for stærk. Kræfterne toge imidlertid af paa en foruroligende Maade, og i de to sidste Dage lyttede man med ængstlig Forventning til Budskabet om hans Besindende, da Esterretningen om hans Død pludselig ned slog det svage Haab, som endnu var tilbage. Hans Virksomhed som Digter var vel alt afsluttet, og kun med Tanken levede han endnu i hin mægtige Aandens Verden, der fandt sit Udtryk i hans dejlige Psalmer og aandelige Sange, som have bragt Trøst og Hvile i saa mangen sørgende Sjæl; dog var han ikke uden litterær Virksomhed, thi endnu til de sidste Dage arbejdede han paa at samle sit lange og hæderlige Livs Indhold, som han havde besluttet at offentliggjøre, og hvormed han havde tænkt at afslutte sin Virksomhed som Skribent. Med ham udslyttedes den sidste Stjerne i den Krands af næsten samtidige Mænd, der gjorde Nationens Navn hædret i Norden som blandt fremmede; men hans Navn skal ikke dø, saalænge Kjærlighed til Fædrelandet og dets Sprog endnu lever iblandt det danske Folk, der ikke kan tænke tilbage til Danmarks mest hæderfulde Tid, til Baldemar den stores og Baldemar Sejers Tid, uden dermed at forbinde Tanken om den Digter, der af dem tegnede et Billede, som mæg-



tig har begejstret Folket og givet det Haab Næring, at Fortidens Kraft endnu ikke er uddød iblandt os, men atter skal sejre i de Kampe, som Fremtiden maatte fremkalde med Landets gamle Fjender mod Syd, ligesom han ogsaa i den sidste Strid, som Danmark kæmpede for Frihed og Ret, begejstret sang de brave Heltes Pris, der stred for Fædrelandet. Og som han var elsket og agtet ved sin Aands Virksomhed i en vid Kreds, saaledes var han det ikke mindre i den lille Kreds, blandt hvilken han levede, ved sin elskelige Karakter og sin milde og hjertelige Optræden, og dybt vil det Savn være, som han efterlader iblandt os. Fred være derfor med hans Minde!

(„Sors Avis“ for 25. Febr. 1862.)

Fra Sors have vi idag faaet det Budskab, at Bernhard Severin Ingemann efter nogle faa Dages Sygeleje i Mandags Aftes Kl. 10½ er rolig hensovet, næsten 73 Aar gammel. Uagtet han i Digterbegavelse stod tilbage for sine lidt ældre samtidige, Dehlenschläger og Grundtvig, og i sin Ungdom blev ligesaa meget overvurderet af den første Modstandere, som i sin Alderdom af den sidste Benner, efterlader han dog et med Rette hædret Navn i vor Litteratur. Men den Række af hans Skrifter, som først skaffede ham dette, er ikke den samme, som vil vedligeholde det. Hans af Tyskerne, navnlig Tied og Novalis, stærkt paavirkede lyrisk-dramatiske Ungdomsarbejder ville, om ikke rent glemmes, saa dog kun staa som Minder om en tilbagelagt Litteraturperiode, men hans nationalhistoriske Romaner ere blevne vor Almues kjæreste Læsning, og denne er vedholdende i sin Smag som i sine Vaner. Hvor meget der end baade fra den historiske og den æstetiske Kritiks Side kan indvendes mod dem, saa har den ægte danske Følelse, som gennemtrænger dem, staaet an i Folkets Bryst, og dette vil aldrig glemme sin Yndlingsdigter. Det store Skue af Nordens Helteold, som Dehlenschläger og Grundtvig aabnede, er endnu kun

de dannede Klassers Eje; men Ingemanns Romaner have stillet vor Middelalder's Kamp med Tyskland saa levende frem for Menigmands Øje, at han ved dem har faaet sin bedste historiske Forberedelse til Nutidens Gjerning og Udvikling. Takket være derfor den hensovede Sanger! Hørte han end ikke blandt sin Konsts ypperste, saa hører han dog blandt dem, hvem vi skyldte mest. Hans milde, aabne og elskværdige Karakter vil gjøre hans Minde kjært for alle, der kjendte ham; hans danske Hjertelag skal gjøre det dyrebart for det danske Folk.

(„Fædrelandet“ for 26. Febr. 1862.)

Vort Fædreland har mistet en af sine fortjente Mænd og vor Litteratur et af de store Navne, som knytte sig til dens Gjenfødselse i Aarhundredets Begyndelse. Digteren Bernhard Severin Ingemann er i Mandags den 24de Februar afgaaet ved Døden, henved 73 Aar gammel.

Ingemann var født i Torkilstrup paa Falster den 28de Maj 1789, ti Aar efter Dehlenschläger og sex Aar efter Grundtvig. Han blev tidlig faderløs, men Moderen holdt ham trods sine trange Kaar til Studeringerne og satte ham i Slagelse Skole, hvor han til Lærer fik den senere teologiske Professor Jens Møller. 1806 blev han Student, og underkastede sig i de to følgende Aar anden Examen's tvende Prøver efter at have været Vidne til Kjøbenhavns Ødelæggelse ved Bombardementet. Hans første Fremtræden som Digter falder i Aarene 1811 og 1812, næsten samtidig med Sten Stensen Blicher, Joh. Ludv. Heiberg og Karsten Hauch, af hvilket Firklover nu kun den sidste er tilbage. Ingemanns første Arbejder („Digte“ og „Profne“) ere en Gjenklang af den romantiske Luftning, som var udgaaet fra Tyskland, og havde et sværmerisk, næsten sygeligt Præg; men de vidnebe tillige om et bestedent, mildt Sind og om en sjælden moralsk Renhed, og vakte de ikke alles Beundring, saa skaffede de dog Digteren alles Kjærlighed. Den romantiske Grund-



tone, der stedse gjentliger hos ham som hos hans Venner Tiedt og Atterbom, ikklædte sig i hans senere Arbejder, baade episke og lyrisk-dramatiske, en noget kraftigere og friskere Livsfarve; til denne Periode høre „de sorte Ridere“, „Masaniello“, „Blanka“, „Røsten i Orkenen“, „Hyrden af Tolosa“, „Løveridderne“, „de Underjordiske“, „Lassos Befrielse“, „Eventyr og Fortællinger“, „Rejselyren“ o. fl. — Men sin væsentligste Betydning som Digter har Ingemann dog først faaet i, hvad han selv kalder den tredje Periode af sit Digterliv. Det er som Psalmedigter og som Forfatter af de national-historiske Romaner, at den danske Litteratur i en lang Fremtid vil nævne Ingemann blandt sine bedste Navne. Hans Morgenpsalmer og aandelige Sange, der alle aande en dyb og ægte kristelig Tro, høre til det sjønneste og rene i vor Poesi, og blandt vore Psalmedigtere staar Ingemann ved Siden af Ringo og Grundtvig, beslægtet med dem begge og dog saa forskjellig fra dem. Ingen var derfor nærmere end han til det store Hverv, som blev ham overdraget 1854, nemlig at revidere den af Roskilde Præstekonvent samlede og udgivne Psalmebog. — Rækken af sine national-historiske Arbejder begyndte Ingemann 1824 med det kraftige Epos „Baldemar den store og hans Mænd“, hvortil i de følgende Aar sluttede sig „Baldemar Sejer“, „Erik Menveds Barndom“, „Kong Erik og de Fredløse“, „Prinds Otto af Danmark“, „Dronning Margrete“ og „Holger Danske.“ Ved disse episke Digte og ved sine talrige fædrelandske Sange, der naa fra „Vist stolt paa Rodans Bølge“ til Sørgefængene over Frederik den sjette og Mindedigterne over Heltene i den sidste Krig, har Ingemann bidraget mægtig til at vække og styrke Folkeanden. Hans historiske Romaner have udøvet en vidunderlig Indflydelse paa vor Almue, og endnu den Dag idag er det væsentlig dem, som i Sønderjylland fremmane den danske Aand hos Befolkningen og sprede den konstige tykke Taage, hvori dens nationale Bevidsthed har været hyllet. — Ingemanns seneste Arbejder („Landsbybørnene“, „Den stumme Frøken“, „Lantebreve fra en Afsbød“, „Guldæblet“) vende noget til-





bage til Digterens tidligere uklare Romantik og have tillige et kritisk Element, som ikke fyldestgjør, men det milde humane Sind fremlyser dog ogsaa af dem.

Ingemann levede et lykkeligt, idyllisk Liv; ingen Digter kunde tænke sig et lykkeligere. Allerede 1822, efter Hjemkomsten fra den første Udenlandsrejse, blev han ansat som Lektor ved Sorø Akademi, og i det stille, skjønne Sorø har han tilbragt fyrrethve Aar, i et lykkeligt Hjem, omgivet af alles Agtelse og Hengivenhed, delt mellem lidet byrdefulde Forretninger og Studerekammerets stille Fred. Hans Hustru, Lucie Marie Mandix, har i Livet som i Konsten været ham en trofast Ledsagerinde; hun har, som Grundtvig sang til dem begge ved Sølvbrylluppet 1847, med ham haft „al Dejlighed for Dje og Dje for al Dejlighed“, og Ingemanns Digterbolig med den romantiske Udsigt over Sø og Skov har til alle Tider været en idyllisk Blet, et Asyl for Muser og Gratier. — Ingemann har aldrig søgt Hæder og Hyldest, de have søgt ham, og til de ydre Hæderstegn, som Kongens Raade stænkter, har Nationen føjet andre af større Værd. Stjønneft var den Hædersbevisning, som bragtes ham for tre Aar siden paa hans halvferdsindstyvende Fødselsdag ved det pragtfulde Guldhorn fra de mange Kvinder og ved de mange, af hjertelige Følelser gennemstrømmede Gilsener, som da bragtes ham. — Sine sidste Dage indviede han ifølge Sorø Avis, der har bragt os Tidenden om hans Død, til at samle sit lange og arbejdsomme Livs Historie. Han blev afbrudt i dette Arbejde ved en Uspasselighed, der i Begyndelsen ikke vakte nogen Uro, da den livlige gamle Mand's Helbred var sundt og hans Kræfter staaede ved et maadeholdent og regelmæssigt Liv; men en ugunstig Bending indtraadte i Sygdommen, og efter to Dages Svæven mellem Liv og Død drog han i Mandags Aftes Kl. 10<sup>3</sup>/<sub>4</sub> sit sidste Suk. I den lille forsøkte Kreds, hvis Midpunkt han var vedbleven at være, vil hans Død føles som et dybt Tab, og der vil flyde ikke færre Taarer for Mennesket end for Digteren.

(„Dagbladet“ Nr. 49, d. 27. Febr.)

I de fleste Exemplarer af vort Gaarsnummer mældte vi vore Læsere, at Bernhard Severin Ingemann, Danmarks Digter med de milde Psalmer og det barnlige Sind, „Hjerteskjaldben“ for Danmarks Middelalder, skulde være død. Den idag ankomne Kjøbenhavnspost meddeler forunderlig nok intet herom, men Telegrafens har stadfæstet vor Beretnings Sandhed.

Det var i Mandags, han døde, Digteren, om hvem det blev sunget, at „af Kæmpevisens Klang der blev en Hjerteskjaldben.“ I sine historiske Romaner gav han det Folk, som han tilhørte med sit inderste Væsen, en Række af glimrende Billeder fra vor svundne Riddertid, manede han vor Middelalder frem for os, og bar han sit eget Navns Hæder til de kommende Slægter. Det varme Fædrelands-sind løftede ham ogsaa, naar han skrev sine Sange og Fortællinger, og den rige Fantasi og den dybe Følelse gave sig selv Vidnesbyrd i de dramatiske Digtninger, Eventyr og Noveller, som vi have fra hans Haand. Men næst Kingo [vi tilføje: Brorson] og Grundtvig har heller ingen Psalmedigter været det for den danske Kirke som han, og saa længe det føles og tros, at „Julen har bragt velsignet Bud“, saa længe vi høre, at „Nu ringer alle Klokker mod Sky, det timer i fjerne Riger“, saa længe vi med Glæde kunne synge, at „Guds Søn var selv et Barn, og paa Krybbestraa han laa,“ — saa længe vil det kristelige Menighedsliv i den danske Kirke takke ham, som gav dets Orgel saa varme, velsignede Toner.

Ingemann var født i Torvikstrup paa Falster den 28de Maj 1789 og blev Student fra Slagelse Skole 1806. 1818—19 gjorde han en Udenlandrejse med kongelig Understøttelse, og siden 1822 boede han i Sorø, ved hvis Akademi han dengang blev ansat som Lektor i dansk Sprog og Litteratur. Fra 1842 til 1849 var han dets Direktør. Den 30te Juli 1822 ægtede han sin Ungdoms Brud, nu hans Enke, Lucie Marie Mandix, „der har Aand og Hjerte for Konsten og Skjønheden som han.“

(„Aalborgposten“ d. 27. Februar 1862.)

Dagens danska poet medför den underrättelsen, att nordens skaldkonst förlorat en af sina heroer, en af de få kvarlevande storheterna från en förgången i poetiskt hänseende rikare tidsperiod. Bernhard Severin Ingemann, som redan för ett halft århundrade sedan förvärfvade sin första lager såsom skald, och hvars namn är nästan lika populärt i Sverige, som uti hans fosterland i trängre mening, har den 24 Februari med döden afgått uti Sorø, vid en ålder af 73 år.

Ingemann var född år 1789 på Falster, blef 1806 student och deltog såsom sådan året derpå vid försvaret af Köpenhamn under det engelska bombardementet. Han skulle till en början studera juridik, men hans tidigt väfnande poetiska sinne kunde ej väl förlika sig med detta brödstudium och i en af sina ungdomsdikter har han skildrat den strid, som slutade dermed att poesien vann seger. Han utgaf 1811 sin första samling af lyriska dikter, hvilken väckte stor uppmärksamhet och tillvann sig lifligt bifall. Året derpå utgaf han redan en ny samling och vann universitetets guldmedalj för en estetisk afhandling. År 1813 utkom den tredje lyriska diktsamlingen och året derpå det stora romantiska epos „De sorte Riddere“. Dessa dikterverk tillhöra Ingemanns första skaldeperiod, i hvilken han visade mycken frändskap med de samtidigt hos oss uppträdande förförarna, i det han vände sig bort från det yttre lifvet och sökte genom en romantisk mystik och symbolik framställa det inre lifvet. Ingemanns böjelse för abstraktioner och sentimentaltet blef föremål för skarp kritik, isynnerhet af Heiberg och Molbech, och under den andra perioden af hans skaldebana finner man också hos honom en mera objektiv karakter, en friskare och kraftigare prägel. Han vände sig då för någon tid till dramatisk produktion; åtfästliga af hans sorgespel, t. ex. Masaniello och Blanka gjorde mycken lycka på scenen, och mången ansåg då att han äfven i denna riktning kunde täfla med Dehenschläger. 1818 anträdde han med offentlig understöd en längre utländsk resa, under hvilken han trädde i förbindelse med Tieck och fullbordade en dramatisk dikt „Tassos befrielse,“



som utgör en fortsättning af Goethes *Tasso*. Efter hemkomsten utgaf han två band lyriska resedikter. År 1822 blef han anställd såsom lektor i danska språket och litteraturen vid Sorö akademi. På detta minnesrika ställe vände han sin håg till den danska medeltiden och inträdde nu uti sin tredje skaldeperiod, under hvilken det nationalhistoriska spelar hufvudrolen. Han utgaf 1824 sin sköna episka dikt „Baldemar den store og hans Mænd“. Eggad af den lycka, som Walter Scotts romaner vid den tiden gjorde, öfvergaf han derefter den metriska formen och började den serie af historiska romaner, som egentligen gjort hans namn så kärt och i hög grad populärt i alla de tre nordiska rikena. Den första var *Baldemar Sejer*, som utkom 1826; hvarefter följde „*Erik Menveds Barndom*“ 1828, „*Rong Erik og de Freløse*“ 1833 (under hvilket år Ingemann gästade Sverige och Norge) och „*Prinds Otto af Danmark*“ 1835. Få verkligt poetiska arbeten torde ha trängt så djupt ned bland folket som dessa bilder från den danska riddartiden, och de ha i väsendtlig mån bidragit till att lifva den danska nationalkänslan till sjelfsuppehållsens kamp mot tysseriet. Sin historiskt-poetiska cykel avslutade han 1836 med den historiska dikten „*Dronning Margarete*“, som året derpå följdes af en episk dikt af mytiskt-symboliskt karaktär kallad „*Holger Danske*“. Under tiden hade han utom åtskilliga satiriskt-polemiska dikter äfven utvecklat en betydande verksamhet såsom religiös skald och psalmförfattare, och mycket af hvad han i den riktningen skrifvit hörer till det bästa, som danska litteraturen har att uppvisa.

Ingemanns produktivitet såsom poetiskt författare fortfor in uti hans långt framskridna ålder. Utom lyriska dikter af hans hand, hvilka dels utkommo i färskilda samlingar (t. ex. „*Folkedandsviser og blandede Digte*“ 1842, „*Tankebreve fra en Aldød*“ 1855 och „*Guldæblet*“ 1856), utgaf han år 1852 en större nutidsroman „*Landsbysbørnene*“, som hörer till hans ypperligaste arbeten och som färskildt utmärker sig genom den fina och friska humor som genomgår densamma.



Från 1842 till 1849, då Sorø akademi upphäfsdes, fungerade Ingemann såsom dess direktor, och han förblef allt framgent bosatt i Sorø, der han med gästfrihet och innerlig välvilja mottog dem, som från närmare eller fjärrare håll besökte den gamle, till sin personlighet så oändligt älskvärde skalden. Danmarks konung och folk täflade under de sista åren att hedra och glädja honom på hans ålderdom, och då han 1859 fyllde sitt sjuttionde år, skänkte danska qvinnor honom ett dyrbart guldhorn, prydt med ädla stenar, till tack för de poetiska gåfvor, med hvilka han under ett halft århundrade glädt sina landsmän och hela nordnen.

(„Aftonbladet“ Nr. 51, d. 3. Mars.)

### Ingemanns Jordefærd.

(Et Brev fra E. L. af 5. Mars. \*)

Det er vistnok kun faa Steder i Danmark, hvortil Rygtet om Ingemanns Død ikke er trængt frem, og hvor det ikke har efterladt et sørgmodigt Indtryk. Thi Ingemanns Navn er ved hans Sange og Fortællinger kjendt overalt her hjemme, og han er i Ordets ypperste og bedste Betydning en folkelig Skjald: det var ud af det danske Folks Aand, at han talte til det danske Folks Hjerte; han havde en forunderlig mild og yndig Maade, hvorpaa han, saa at sige, tog det om Hjertet. Derfor kunne hans Drømme, hans Sang og hans Kvad alle vegne trænge frem, hvor der slaar et dansk Hjerte. Disse hans Digterdrømme om Holger Danske, Absalon og Kong Baldemar leve nu i Folket, ligesom hans Smaasange leve paa dets Læber. Derfor maa vi vel kalde ham en sjælden lykkelig Digter, fordi han nok kunde gjøre Grundtvigs Ord til sine, naar denne siger: at det er ham langt kjærere at høre en Vise af hans, som „Dejlig er den

\*) Senere gennemset og ændret en Smule af Forfatteren.



Himmel blaa", staa med Bingerne paa vor Moders og hendes Døtres yndige Læber, end om alle Mandfolkehænder bladede nok saa flittig i hans tykkeste Bøger. — Og det er ikke saa underligt, at selv de, der hverken havde set Ingemann eller personlig kjendte noget til ham, dog plejede at forbinde noget mildt og stjont ved Tanken om „gamle Ingemann“ i det „yndige Sorø“. Det var ikke blot i en vis enkelt Kredss, med denne eller hin særegne Dannelselse og Smag, eller i en enkelt Stand, at han var kjendt og elsket; han var sandelig kjendt baade i Hytten og paa Sorgen, og havde man ellers ikke før haft et tilforladeligt Vidnesbyrd derom, da afgav hans Fordefærd igaar et saadant. Thi hele Storer vare ved den Lejlighed strømmede sammen i Sorø for at vise Ingemann den sidste Vre, baade fra den nærmere og fjernere Omegn og fra Kjøbenhavn, ja selv fra Fyn. Hs. Maj. Kongen havde sendt Gehejmearkivar, Konferensraad Wegener i sit Sted, Hds. Maj. Enkedronningen, Arveprindsen og Prindsen af Danmark havde ligeledes, hver for sig, deres Udsendinger, ligesom Enkedronningen havde egenhændig skrevet et Brev til Ingemanns Enke. I Toget, der fulgte efter Ingemanns Riste igaar, saae man saaledes Udsendinger fra hele det kongelige Hus, der saae man baade Ministrene Monrad og Lehmann, og næsten ved Siden af dem fulgte Bønder, Professorer (f. Ex. Clausen, Mundt og Steenstrup), Borgermænd og Adelsmænd og en stor Mængde Præster, baade af den ene og anden Retning (f. Ex. Birke-dal, Bondesen, C. J. Brandt, Kierkegaard, P. Rørdam, Zeuthen og vel et Par Snefe flere); der gik Side om Side Udsendinger fra Studenterforeningen, fra Vallendorfs Kollegium (paa hvilket han selv i sin Ungdom havde ligget) og fra Slagelse Realskole (fra Slagelse nedlagte Latinskole var han i sin Tid sendt til Universitetet) med Udsendinger fra Hindholm Bondehøjskole; ja selv enkelte fynske Bønder havde indfundet sig, saa man ret deraf kunde se, at det var hele det danske Folk, alle Stænder og enhver Alder, der sørgede ved hans Død.

Det var saa underligt igaar i det dejlige Vejr at

vandre ned til Sorø, den mærkelige gamle Klostersvang med de rige Minder, hvor det alt i Middelalderen var Munkene, der værnedes om Folkeminderne, og hvor Nutidens Lærde og Skjalde i et Par Aarhundreder og fremfor alle da Ingemann toge fat paa det selvsamme. Det har kastet en underlig, en ejendommelig Glæds over Sorø. Og det var derfor saa rimeligt, da „det ligger i Nordboens historiske Natur med Kjærlighed og Haab at knytte sig til Steder og Indretninger, som Fortids Minder gjøre os blybare“, at, da Tanken om en dansk Højskole opkom hos Grundtvig, maatte han strax kaste Øjet paa Sorø som det Sted, hvor dens rette Plads var. Som det gik Grundtvig, gik det Ingemann i dette Stykke; ogsaa han sluttede sig til dette store Haab, der tilsidst syntes at skulle krones med Held ved Kong Kristian den ottendes Hjælp. Men da Kongens Livs Lys slukkedes, slukkedes med det samme dette Haab: Akademiet lukkedes — og hvad fik man isteden? — En latinist Skole, som om vi ikke havde nok af dem i Forvejen, og saa en Opdragelsesanstalt. Wilster døde, Hauch sluttede bort, og efterhaanden var det, som Lyssglædsen om Sorø skulde rent forsvinde, og der isteden skulde lægges et mørkt Slør derover. En latinist Skole skal sandelig ikke være istand til at bringe Liv og Lys med sig uden under ganske særegne Omstændigheder, og en Opdragelsesanstalt — lad den være end nok saa god, som den med sit Djemed blot nogenlunde kan være — saa maa den dog efterlade et sørgmodigt Indtryk paa enhver den, der ser ind til de stakkels Drenges, som i den ere berøvede Moderens Pleje, og som udelukkende ere overladte til mandlig Omsorg.

Dog, saalænge Ingemann levede, var Glædsen ikke ganske borte, men den samlede sig da ogsaa helt og holden om hans yndige Hjem og hans skønne Personlighed. Hans Hus laa skjult imellem høje Træer, i en lang Have, der førte næsten lige ned til Søen. Kom man ind i det, da var det, som man paa een Gang blev sat hen i en forunderlig Fredens Drømmeverden. De høje, noget mørke Bærelser med de mange underlige Billeder, de store



Træer derudenfor, Rosendufsten, der kom En imøde fra Haven af, og saa den smukke gamle Mand med det livsalige Aasyn, den livlige Tale og det spillende Bid, med sin dejlige Hustru ved Haanden, hende, hans Livs Stolthed og Fryd, saa han end ikke kunde drømme om Døden, uden at hun ogsaa i den maatte følge ham — alt dette maatte gjøre et underligt Indtryk paa En, et Indtryk, som visse-lingen af de mange, mange fremmede fra alle de tre nordiske Riger, der hver Sommer kom der i Besøg og altid modtoges med samme uforanderlige gæstmilde Venlighed, nogen- sinde skal kunne glemme.

Men igaar var Døren til Havestuen lukket, og Skod-berne satte for Binduerne. Derinde stod hans blomst-ersmykkede Baare, og den rolige Enke stod ved Siden. Ved Middagstid hentede Lærerne og Eleverne Liget og bære det forbi Akademiet, hvor den store Sørgeffare sluttede sig til Toget, ind i den skjønne Sørø Kirke, hen foran Al-teret. Uvillkaarlig maatte man vel mindes Martins Ord i Baldemar Sejer: „I dag skal han da begravet, den gamle Kannik fra Soer (Sore). Alle de unge Kanniker ville bære ham; der er strøet Buxbom og Vintergrønt over hele Gaden; og der er en Sorg og en Stads, som det var en Bisp, de begrove. Og han var jo dog intet andet end en ringe Skriver og Klerk!“ — samt Biskop Peters Svar: „Har Du end ingen Forstand paa, hvilken Mand han var, og at een saadan Skriver er mer end ti Bisper, saa kan Du vel se paa mig og alle boglærde Mænd her i Bhen, at vi have mistet en Fader, og at vi sørge over ham som over en Erkebisp eller en Konge.“ — Da vi havde sunget Ingemanns dejlige Af-tenfang: „Bliv hos os, naar Dagen hælder“, traadte Biskop P. C. Kierkegaard frem, og idet han tog sit Ud-gangspunkt fra Es. 40, 31: „De, som forvente Herren, fornø deres Kraft, de have Vinger som Orne, de løbe og trættes ej, de gaa og mattes ej,“ skildrede han Ingemanns Digtervirksomhed ligesom hans Liv, der aldeles smæltede sammen, som en Forventning af Herrens Herligheds Aaben-barelse, som en yndig Drøm berom, der gjorde, at han





altid bevarede sin Ungdom og en Fredsommelighed, hvis Mage skulde søges. Derefter udtalte han de Kristnes store Opstandelseshaab over ham og bød ham Farvel. Da derefter Dr. Zeuthen havde talt, sang vi Ingemanns Pilgrimsfang „Dejlig er Jorden“. — Da vi sang den sidste Linie: „Os er en evig Frelser født“, kunde jeg ikke lade være at tænke paa Claudius's Digtale over Anselmo, paa første Juledag, ved den aabne Kiste, da ingen anden end han og Andres vare tilstede, hvor han tilsidst siger (ja, man maa undskyldte, at jeg, da jeg ikke har Bogen ved Haanden, citerer efter Sukommelsen): „Kom, nu ville vi se paa ham endnu engang, og saa sige ham Farvel! Vi kunne dog ikke hjælpe mere! Farvel, kjære Anselmo! Farvel! Vi ses igjen! Kom nu, Andres, lad os gaa og være glade! husk, at idag er os en evig Frelser født!“ — Kisten blev nu baaret ud af Kirken af Ingemanns Elever (iblandt hvilke Prof. Steenstrup) til Graven: en hvidig Plet, lige bag Kirkens Kor og ligeoverfor hans Hus. Da Kisten var sænket i Jorden, talte Sors Præst, Glahn, ganske kort. Han fortalte om en Sang, som Ingemann for ikke længe siden havde skrevet, og som han kort før sin Død havde sagt frem udenad, hvad han ellers aldrig gjorde. Den skildrede vor Indgang gennem Dødens Port til Livets Land, idet han stillede sig selv imellem Børnene, der en Juleaften ere samlede i det mørke Værelse, mens Juletræet tændes i den næste Stue. Pastor Glahn forrettede derpaa Jordspaa-kastelsen og bad „Fader vor“ over Graven — og da dernæst Prof. Rothe havde bragt en Taksigelse fra Ingemanns Enke til Hs. Maj. Kongen og dem, der havde deltaget i denne Højtidelighed, skiltes Følget ad.

Nu staar der da kun eet tilbage: at rejse Ingemann en værdig Mindestøtte. Vel have vi et Mindesmærke for ham i Guldhornet, der for saa Aar siden rakktes ham af danske Kvindehænder, og som nu, selve Begravelseebdagen, af Fru Ingemann, i Overensstemmelse med hendes afdøde Mand's Ønske, er sendt til Kjøbenhavn for at gjenføres i Konstmuseet; men det er i Sors, vi skulle sætte et Mindesmærke; thi det er vistnok sandt, at da vil Haabet

slynge sin Ranke op deraf. Og er end med Ingemann Sorø's Glands borte, kunne vi dog haabe endnu, at den engang vil vende tilbage med en dansk Højskole, saa det atter bliver her, at Fædrenes Minder og Fædre- nes Sprog ville finde et Sted, hvor de kunne mindes, hvor der kan fredes om dem, hvor de kunne vores og trives. — Ja der, hvor „han, der reddede Danmark fra Sla- verne og alle dets gamle Helte fra Glemsel, den højade- lige Helt og højærværdige Biskop Absalon, hviler sine Ben, efter at have grundet Klosteret til en evig Sjæle- messe for sig og for sin i Aand og Sandhed højadelige Slægt“, hvor Støvet af Holberg og Ingemann nu hviler — ja, netop der! — saa deres frejdige Haab om det danske Folk og det danske Modersmaal ikke maa blive forgæves!

(„Hollands=Falsters Stifts=Lidende“ Nr. 65, b. 8. Marts.)

— — — — —\*) År 1822 blev Ingemann anstaldt ved Sorø akademi som lektor i danska språket och litteraturen — sednare blev han dess direktor, — och han har sedan dess till sin död uppehållit sig der, lydlig i sitt äktenkap med Lucie Marie Mandix, undagömnande sig helst i sin lilla idyll, men dock ständigt föremål för sin samtids beundran och kärlek, hvilken vid många tillfällen uppsökt honom der för att gifva honom äfven offentliga vittnesbörd och ett eklatant erkännande af Danmarks för- bindelse till den nationala stalden. Från thronerna har han lika litet saknat prof på denna erkänsla; han hade efterhanden blifvit titulerad konferensråd, kommandör af Danebrogen samt Danebrogsmän, hvarförutan han äfven hade blifvit erinrad med den svenska Nordstjerneorden.

År 1822 utgaf han en samling „Morgenspalmer“

\*) Svad der udelukkende er af biografisk og bibliografisk Ind- hold, har jeg udeladt saavel i denne som i de følgende Blad- artikler. Det er allerede væsentlig givet i „Dagbladets“ Artikel.

och anflog dermed en ny sträng paa sin lyra. Tid efter annan lade han till denna samling nya prof af religiös poesi, och han står utan tvifvel äfven som psalmbiktare gansta högt i den danska litteraturen. Imidlertid skulle detta icke blifva hans största ära; Ingemanns stora litterära betydelse ligger nemligen framför allt i hans historiska romaner, af hvilka den första, „Baldemar Sejer“, utkom 1826, efter att han 1824 lifsom preludierat i denna sin nya litterära tonart genom det episka skalverket „Baldemar den store“. — — — — —

Det kan utan tvifvel från den strängare kritikens sida göras invändningar mot Ingemanns historiska romaner, och hvilket är väl det konstverk, mot hvilket ej något låter sig anmärka? Men de ega med sina fel, eller snarare sina brister, dock ett, som gjort dem till en national-egendom och som tillika gör denna författare ännu oupphunnena af de flera andra danskar, som sednare försökt sig, och icke utan framgång för öfrigt, i samma art af litterär komposition. Det är den kärlek till fosterlandet och dess stora minnen, som framlyser ur dessa arbeten. Ingemann har här icke skildrat endast som en lugn och kall åfsådare af gamla historiska episoder; icke medeltiden, icke ens riddarväsendet, är för honom, såsom det ofta synes vara för W. Scott, det högsta intresset, utan detta är Danmark, dess fordna storhet och glans. Det är möjligt, att från epikens synpunkt är detta en obehörighet, och det kan i estetiskt afseende vara orätt, att han sjelf uppträder här på sätt och vis som part, men man kan icke bestrida, att det dock, som fel betraktadt, är ett ytterst älsfvärdt fel och att detta slags synner lätt böra wara en förlåtna. Folkets känsla har tröstat Ingemann för granskarens stränghet medelst att antaga honom en gång för alla till sin älsfpling. Just derigenom att ingen författare är i grunden mera dansk än Ingemann, har han också funnit väg till alla danska hjertan, och det torde kunna antagas för afgjort, att länge sedan hela hans öfriga poetiska författarskap blifvit af annat undanträngdt, skola hans romaner läsas och studeras af det danska folket, af hyddorna lika väl



som af salongerna, måhända af de förra dock ännu trognare och mera sympatetiskt, än af de sednare. Att dessa kompositioner för öfrigt ega en ganska stor litterär förtjenst i allmänhet, bevisas deraf, att främmande litteraturer längesedan tillagnat sig de flesta af dem, och en större triumf har väl Ingemann icke firat, än den, att — såsom nyligen blifvit upplyst, — tyska bönder börjat läsa dem på danska i Slesvig, sedan genom de der inrättade danska folkbibliotekerna tillfälle blifvit lemnadt för en och hvar af innevånarne att göra sig bekant med denna danske romanförfvares arbeten.\*)

- \*) Se C. F. Allens berömda Bog „Det danske Sprogs Historie i Hertugdømmet Slesvig eller Sønderjylland.“ Det hedder her (II, 654): „Af nulevende Forfattere er der ingen, der er saa yndet eller har saa store Fortjenester af Danstheden i Slesvig som Ingemann. Gjennem hans historiske Romaner er der i Stilhed og som af sig selv udbredt megen Kundskab og megen Kjærlighed til Fædrelandet. De ere altid ude og opslides snart. Det falder ogsaa saa godt ind i Tiden, at de for en stor Del dreje sig om Danmarks Kamp med Fjenden i Syd. Paa nogle Steder har man givet dem et eget Navn; de hedde „Kongeboerne“. Ingemanns Romaner have ved den Virkning, de have gjort og endnu gjøre i Slesvig, næsten faaet en historisk Betydning.“ — — Og (II, 652): „Der var en angelt Bondemand (Sølt Sogn), som var bekjendt for at hælde til den tyske Side og hidtil ikke havde villet have noget at gjøre med de danske Bøger. Drunder af hans Naboer bevægede ham dog omsider til at laane en dansk Bog; det var Ingemanns Baldemar Sejer. Han begyndte paa den, og Indholdet fængslede ham snart aldeles. Da han havde læst den første Del, kom han og fik den anden og derpaa den tredje Del. Da han havde læst det hele, gif han til Præsten og sagde, naar Danmark havde haft saadanne Konger, saa kunde man nok være bekjendt at være dansk og høre til Danmark. Han fik flere Bøger og blev en saa ivrig Læser, at hans Kone ytrede Belymring for, at han herover skulde forsømme Arbejdet. Man mærkede siden aldrig til, at han havde noget tilovers for det tyske Væsen.“ — — Derfor strev ogsaa nærværende Bogs Udgiver i sin Ingemanns Biografi („Illustr. Tid.“ I, 289): „Han har ved denne Digtkrands [d: Baldemar den store, Romanerne og Folger Danske] udøvet en saadan Indflydelse paa vort Folk som ingen anden dansk Diger, og det er en Selvfølge, at ingen anden har det Navn i Almuen som

Ett vadert bevis på den popularitet hans historiska romaner ännu alltjemt åtnjuta i Danmark, erhöll Ingemann för trenne år sedan, då det på hans sjuttionde födelsedag blef honom högtidligen öfverlemnadt ett dyrbart och konstnärligt utfördt dryckeshorn af guld, hvartill kostnaden blifvit bestridt genom subscription af unga danska flickor. Och det sista beviset på landsmäns aktning och tillgifvenhet gafs honom på hans döda mull i tisdags i förra veckan, då ett extra-jernbanetåg var föranstaltadt för att föra hufvudstaden ut till Sorø till den älsflige gamle sångarens jordfästning.

(„Skanbinavist Gazette“ d. 14. Mars 1862.)

Utter er en af de Digtere gaaet bort, som, beaandede af den romantiske Lustning, der i Aarhundredets Begyndelse kom herind fra Tyskland, i Forening med Dehleschläger og væsentlig paavirkede af ham, have bidraget betydelig til at skabe og uddanne den danske Sprogform, saaledes som den nu er. Mindre reformatorisk end Grundtvig, har Ingemann haft et aabnere Øre for Sprogets naturlige Fylde og Harmoni; med en levende Sans for det skønne har han ingensteds vist nogen outreret Higen efter det kraftige, og har man end af og til savnet dets oplivende Virkning i hans lyriske Digtekunst, har man aldrig kunnet bebrejde ham det konstlede eller barokke. Idet der i hans Digtervirksomhed aabenbarede sig to Sider, en sand, varm, indtil Blødhed inderlig Nationalitet, dansk i hele sit Væsen, og en forunderlig Svaghed i Reflexionen og Mangel paa digterisk Ironi, er det naturligt, at medens Ingemann ofte i sit Digterliv har hos en paafjævnende Publikum høstet et stort og ofte vedvarende Bifald, har til Gjengjæld Kritikken ofte, ja næsten i Reglen, be-

han, navnlig dog maaste i den sønderjydske Almue, hvilken han som en ny Bjovulf har bidraget saa mægtig til at udrydde af Grændels Gab, medens han som en ret følger Danske hjælp kraftig til med at værgе Landegrændsen.“ Fr. Ø.

handlet ham strængt og hensynsløst. Han var en født lyrisk Digter med alle en lyrisk Subjektivitets Fortrin; han henrev ved Stemningens uimodstaaelige Varme og Inderlighed, idet han selv hengav sig helt til Stoffet, baade naar han skrev af religiøs eller fædrelandsk Begejstring; men han savnede objektiv Klarhed og plastisk Kraft. Maaſte vilde en rigere Udvikling af hans lyriske Kald have frembragt endnu skjønnere Frugter end dem, der alt have vundet ham et fortjent Digternavn; men han bevægede sig i sit Liv afvekslende i forskjellige aandelige Retninger, fra det lyriske til det dramatiske, fra det tragiske til det komiske; derfra gik han gennem det episke Digt ind i den episke Prosa; henrevet af Djeblikkets Irritation, forsøgte han sig i det polemiske og spekulative, men med afgjort Uheld, vendte derpaa tilbage paa sin naturlige foreftrevne Bane, og fandt igjennem det romantisk-æventhyrlige atter Vejen tilbage til sit Udgangspunkt, hvor han paa sin egen Grund, hvorhen Musesnoren først og sandest havde ledet ham, satte Kronen paa sin Digtervirksomhed ved en Række Psalmer og aandelige Sange, der i from og dybtfølt Inderlighed kunne nævnes blandt de bedste i den danske Litteratur.

Da Ingemann 1811 fremtraadte med sit første Bind „Digte“, havde Dehlschläger ved sin Digtsamling 1803 vaakt en hel ny Aand i Norden, og 1809 havde Grundtvig ved sine „Optrin af Kæmpelivets Undergang i Norden,“ vist sig som Digter. Ingemann var altsaa den tredje af den romantiske Skoles Bærere i Danmark, og fortrinlig den, der havde tilegnet sig de Sider, der snarest overlevede sig hos os, nemlig en mystisk Romantik og abstrakt Sentimentalitet. Det er netop disse Egenheder, der mindst finde Raade for den ræsonnerende Kritiks Øjne, og som tiltrods for denne dog lettelig anslaa beslægtede Strænge hos Publikum. Her kan maaſte søges Grunden til den besynderlige Spaltning, der stedse viste sig i Burderingen af Ingemanns Bærker. Ingensteds viste dette sig maaſte mere paafaldende, end da han betraadte den dramatiske Bane, paa hvis Anerkjendelse Publikums Bisfald har saa stor og umiddelbar Indflydelse. Hans „Masaniello“ blev



opført tolv Gange og „Blanka“ ni Gange, et for den Tid meget stort Antal Forestillinger, og blev modtaget med en Zubel, hvorover J. L. Heiberg siden vittig spottede i sin „Zulespøg og Nytaarsløjer“, hvor der maasse findes den mest tilintetgjørende Satire, som den tytt-sentimentale, platonist-intetsigende Kjærlighed nogensinde har været underkastet. Samtidig hermed gjorde Kritikken skarpe Angreb paa ham. Muligvis bevægede dette, i Forening med de historiske Minder, hans nu begyndte Ophold i Sorø opvalte, Ingemann til at slaa ind paa en ny Bane. Han begyndte med et episk Digt „Baldemar den store og hans Mænd,“ men fulgte derpaa et Forbillede, der dengang var i sin fulde Glæde, nemlig Walter Scott, hvis historiske Romaner upaatvivlig have været Mønsteret for Ingemanns. I en Række historisk-romantiske Skildringer søgte han at give et Billede af Danmarks Middelalder, for atter at afrunde denne historiske Cyklus med et episk Digt. Dgfaa her viste sig hin højt forskjellige Burdering af Digterværkerne. Med Skarphed angreb Kritikken disse Romaners Mangel paa Karakterfildring, deres umotiverede, uhistoriske Fremstillinger og de topografiske Skildringers Unøjagtighed. Unægtelig havde Kæmpevisernes poetiske Opfatningsmaade ofte bestuttet Digterens Fantasi mere, end den strænge, historiske Kritik kunde tillade, og vistnok lede Romanerne i høj Grad af tekniske Unøjagtigheder, ja, selv Anker mod Karakterfildringens Svaghed vare vistnok berettigede; men netop af disse Fejl fremgik ogsaa deres Fortrin. En vis barnlig Naivitet i Opfattelsen, egen for den Digter, der ofte færvedes i Eventyrverdenen, en inderlig Tro paa hvad han selv fortalte, og en oprigtig Kjærlighed til alt fædrelandst og dants gjorde maasse disse Romaner mere nationale end strengt taget historiske; men Tonen fandt Anklang dybt i Folkets Hjerte. Jo mere disse Romaner fandt Udbredelse blandt det egentlige Folk, hvor Kritikken forstummede ligeoverfor hvad der tiltaler dets Gemt og dets Sands for dets egen Ejendommelighed, jo større Anerkjendelse vandt de. Et Bevis for den ægte, danske Aand, der gaar igjennem dem, er den overordentlige



Virking, de have gjort paa Folket i Slesvig ved at styrke og hæve dets nationale Følelse og ved at udbrede den, hvor den ikke fandtes. Alt dette maatte fortrinlig bidrage til at styrke Ingemanns Popularitet paa en Tid, da netop denne nationale Følelse var Dagens Løsen. Endelig er det vel enhver Digters Lod at se sine Arbejder sigtede nøje af Døgnnet, som med ængstelig Omhu udpiller de smaa Enkeltheder, hvori Digteren har syndet, overladende en senere Tid at vise Værkets Helhed den rette Anerkjendelse. At denne ikke udeblev for Ingemann, have vi set, og det stjerne Guldhorn med fædrelandske Symboler, der for saa Aar siden overrattedes ham, var kun denne Anerkjendelse af hans Popularitet, bragt i synlig Form. Om end mindst fremtrædende, ere hans religiøse Digte dog den Del af hans Virksomhed, der rene og skønnest udtaler hans Digterindividualitet, og de ere gaaede ligesaa fast over i Folkebevidstheden som Ringos og Grundtvigs. Disse ere vistnok det varigste Monument, han har sat sig selv; thi i dem har han ligesom forklaret det sandeste og bedste i den Digtergave, der var stænknet ham i sjælden Fylde.

(„Norden“ Nr. 12, d. 15. Marts.)

Efterretningen om Ingemanns Død, som de danske Aviser i forrige Uge bragte os, vil hos ikke saa faa her i Landet vække oprigtig Sorg og hos mange en vemodig Erindring. Sorg vil den vække hos alle dem, der personlig kjendte den elskværdige, fromme Sanger; og disse vare ikke faa. Det hændte ikke sjælden, at Normænd og Svenskere, som gæstede Danmarks Hovedstad, ogsaa gjorde en Udflugt til Sorø for at hilse paa Digteren i hans yndige Hjem, midt inde i en Egn „fuld af fredelig Skjønhed“ ligesom hans egen Sjæl. Og de fandt altid der en venlig Modtagelse og medtog et Indtryk af Digterens elskværdige Personlighed og hans af Freden og Idealiteten helligede Husliv, som de siden bevarede med Kjærlighed. En vemodig Erindring vækker Ingemanns Død i dobbelt



Henseende, haade fordi Tanken berøved ledes tilbage til en mærkelig Litteraturepoke, hvis Bærere en efter en nu vandre heden, og fordi man drages til Minde en langt tilbage-liggende Epoke i sit eget Liv, da man, endnu inden man var bleven trukken ind i Hverdagslivets Trædemølle, „sværmede og drømte“ med den fromme Skald og levede sig ind i Verden af en ridderlig romantisk Fortid eller en æventyrlig, idealistisk — ja utopisk Fremtid. Selv udenfor den Kreds, der enten kjendte Ingemann personligen eller i det mindste af Interesse for Litteraturens almindelige Bevægelser fulgte hans Digtning, vil hans Død vække Opmærksomhed. Ingemann var med sine historiske Romaner trængt dybere ned i Folket end nogen anden dansk Konstdigter. Disse Romaner „der i Danmark ere bleve til Folkelæsning som ingen andre Bøger med Undtagelse af Bibel og Psalmebog“, ville ogsaa hos os findes oplidte i mangt et Almuebibliotek, hvor ofte nok de paa „Folket“ særlig beregnede Bøger staa saa godt som urørte.

— — — — — \*) .

I dette sammentrængte biografiske Omrids, som hovedsagelig er hentet fra „Nordisk Konvers.-Lexikon“, har man de væsentligste ydre Træk af Ingemanns Liv. Kun maa tilføjes, at han, 33 Aar gammel, strax han blev Lektor i Sorø, indgik Ægteskab med sin tre Aar yngre Forlovede, Lucie Marie Mandix, hans nu gjenlevende Enke. Dette Ægteskab blev børnløst, men hans Hus blev ved denne fromme, kjærlige Ægtefælle et Fredens og Venlighedens Hjem, „hvorfra enhver gik ud bedre, end han kom ind“. Ingemann levede og døde i Sorø, hvor han [beboede] et yndig beliggende Hus paa Akademiets Grund. 1859 fejrede han sin halvfjerdsindstyveaarige Fødselsdag og modtog i den Anledning mange Bønder paa det danske Folks Kjærlighed og Erkjendtlighed. Blandt andet overraktes ham et ved Subskription tilvejebragt konstigt Gulddrikkehorn, som hans Enke nu har skænket til Konstmuseet

\*) Her udelades ligeledes en for øvrigt temmelig righoldig biografisk og bibliografisk Oversigt.

i Rjøbenhavn. Siden 1828 var Ingemann Ridder og siden 1855 Kommandør af Danebrog. 1857 blev han udnævnt til Konferensraad. 1834 optog det norske Videnskaberne's Selskab i Trondhjem ham til Medlem.

En æstetisk Burdering af Ingemanns Digtning og en kritisk Orientering til at bestemme hans Plads i Litteraturen ligger udenfor denne Retnologs Hensigt. At give en saadan, vilde blive et ligesaa vidtløftigt som vanskeligt Arbejde. Vanskeligheden ligger næppe saa meget i hans store Produktivitet og Mangfoldigheden af Retninger, hvori denne gik, som i hans egentlige, mysteriøse Digterindividualitet, og hvad man kunde kalde dens store Slagvidde; i hans vidunderlige Ærne til paa gamle Strænge at anslaa ny Toner, og især i dette særegne Forhold til Læseren, hvormed dennes kritiske Sands ligesom bliver blind for ethvert Brud paa de ellers ubønhørlige æstetiske Love — kort sagt heri, at Ingemanns Digtning, dens Bessaffenhed og Resultat sammenlignet — spotter alle litteraturhistoriske Kategorier. Ovenfor [i det af os udeladte] er antyndet trende Hovedperioder i hans Digterliv, hvilke han ogsaa selv nærmere har karakteriseret, uden at man dog derfor kommer en fuld Begrændsning ganske nær:

Hans „første Digterperiode, fra 1811—14, er,“ ifølge denne hans Selbestemmelse, „lyrisk-romantisk med episk og dramatisk Tendens. Den karakteriserer sig for nemmelig ved Følelsens Overvægt og Fantasiens Hang til at anstueliggjøre det indre Liv uden stort Hensyn til det ydre, inderlig Tilsluttelse til Idelivet selv gennem Romantikens Symbolik og Mystik. Heri divergerede hele hans aandelige Retning paa det bestemteste fra Dehlsenschlägers. Hans anden Digterperiode, fra 1815—21, var mest lyrisk-dramatisk med en kraftigere og friskere Livsfarve og mere bestemt objektiv Retning. Den romantisk-religiøse Grundtone gaar gennem denne som gennem den foregaaende og følgende Periode, men forskjellig modificeret af de forskjellige Livsalderes Udvikling og Modenhed. Hans tredie Digterperiode, fra 1822 til hans sidste Tid, adskiller sig fra de to fore-



gaaende ved sin nationalhistoriske Retning, idet den tillige har udviklet alle de foregaaende Livstendenser i en bevidst Tilsegnelse af Poesiens objektive Former. Med Fastholdelse af Romantikkens Grundkarakter har i denne Periode hans Digtningss Hang til symbolsk og eventyrlig Udmaling af universelle Verdensanskuelser fra et kristelig-religiøst Standpunkt videre udviklet sig i enkelte Produktioner."

En mærkelig, men hos os maasse mindre paaagtet Gren af Ingemanns Digtning er hans Psalmer. Den nylig afdøde Dr. Kubelbach udtaler i sit fortrinlige Værk „Om Psalmelitteraturen og Psalmebogsagen“ derover en Dom, som vi her skulle gjengive (med den tilføjede Anmærkning, at „1854 overdroges det ved kgl. Resol. Ingemann at revidere den af Rostilde Præstekonvent samlede og udgivne Psalmebog med Hensyn til dens paatænkte Indførelse i den danske Folkekirke“). — Efter at have omhandlet Grundtvigs Psalmer og stillet Ingemanns ved Siden af disse, vedbliver Kubelbach:

„Hvad Ingemann angaar, da er jo hans digteriske Ejendommelighed, navnlig ogsaa som Iyrisk Digter — den overalt fremtrædende etiske Renhed, den dybe, smæltende Følelse, den inderlige Tilslutning til alt højt og ædelt, ved Siden af en betydelig teknisk Fuldenbthed i hans senere Arbejder — saa bekjendt, at vi kun behøve at pege hen derpaa; og i Sandhed er hele hans aandelige Digtning i snævrere Forstand kun en Fortsættelse af hans Lyrik i Almindelighed eller, rettere sagt, Blomstret deraf, ligesom omvendt, hvad som helst han ellers behandler digterisk, overalt holder Udsigten aaben til Evighedens gyldne Morgenrøde. Man vilde gjøre Digteren Uret, hvis man i hans „Hymner, Højtidsange, Psalmer“ kun såjede, hvad Overskriften synes at tilkjendegive, et umiddelbart og til-dannet Stof til Menighedsang; med Undtagelse af „Højmessepsalmer til Kirkeaarets Højtidsdage“, „Adventpsalmer“ og adskillige andre i Samlinger hist og her omstrøede, har Digteren dermed væsentlig kun betegnet sin aandelige Lyrik i Almindelighed; meget hører til det, hvad man kunde betegne, og hvad Lamartine har betegnet som „poetiske Me-

ditioner og Harmonier“, og selv i hine Stykker med bestemt kirkelig Tendens vilde Digteren jo, efter sin egen Erklæring, kun „levere et Bidrag til Kirkesangen i Danmark, naar engang en ny Kirkepsalmebog skulde blive samlet og antaget“. Længe dog inden dette kunde ske paa en til Hymnologiens nærværende Standpunkt svarende Maade, vare mange af Ingemanns Psalmer paa alles Læber, og de ville uden Tvivl vedblive at være det, saa længe den danske Kirke priser Herrens Naade og Misfandhed. . . . En besynderlig Friskhed og Livlighed, der ofte minder om Kæmpevisetonen, ofte maaste og om Claudius og andre den kristelige Menigheds Repræsentanter i den sidste Tid, tiltaler os i flere af „Morgen- og Aftenpsalmer“, om de endog tilbøls, vel og ved den altfor rigelige Anvendelse af det deskriptive Element, fjerne sig fra den egentlige Psalmetone.“

(„Illustreret Nyhedsblad“ Nr. 11, d. 16. Marts).

### Digteren Ingemanns Bolig i Sorø.

Omkrandsket af alle de Naturskønheder, som det yn- dige Sorø har i Eje, ligger et Hus, der var et sandt Fredens Hjem, et Hjem for Poesi, Glæde og Kjærlighed, tæt ved den berømte Akademibygning, mellem stnggende store Løvtræer, ved en Have, som gaar lige ned til Søen. Der boede den nys bortvandrede elskelige Digter Ingemann med sin ligesaa elskelige Hustru, Lucie Marie Mandix. En mere passende Bolig kunde der ikke let findes for ham, som elskede saa højt Danmarks store Minder, dem han med stabende Haand fremdrog af deres Mørke og ved sine Digtinger gjorde til de mest folketjære. Her levede han midt imellem de store hedengangne. Søros Telle staar endnu tilbage af Klosteret, og i den gamle Kloster-



kirke ligger han begravet.\*) Ubsalons Ven gjemmes endnu her med Efterkommere af Skjalm Hvides berømte Æt ved Siden af Baldemar Atterdags, Dlaf den femtes og Holbergs Grave. — I fyrrethve Aar boede Ingemann i Sorø og førte her et Liv, der havde noget saa idealt ved sig, som kun Sjælden træffes udenfor den digtede Verden. Han var ligesaa elsket af den snævrere Kreds, der omgav ham, som af Folket. Der var ikke et Hus i Byen, hvor man ikke saa op til ham som til en god Mand. Hans fromme Morgen- og Aftensange vare saa vel kjendte der, og fra mangt et Hus hørte man dem til Weyses dejlige Melodier, sungne af klare Børnestemmer. Han havde et venligt Ord til enhver, og hans Hus var det gæstfrie, hvor han og hans Hustru med en mageløs Venlighed modtog de mange, som glædede sig ved at samles med dets venlige Beboere.

Morgentimerne var han alene og helligede dem til Arbejdet, men i Middagsstunden kunde man i de senere Aar altid møde hans venlige Stikkelse med de hvide, lange, nedhængende Volker og den sorte Fløjelskappe, i Akademilunden, eller se ham spadserere under de høje Bøgetræer i sin yndige Have, hvor den rigeste Blomsterpragt havde lønnet hans Kjærlighed til Naturens duftende Børn. Men besøgte man ham saa om Eftermiddagen, hvor han i den med hans Hustrus Malerier behængte Dagligstue, Midtværelset ud imod Haven, modtog sine Gæster, „da flød der Honning fra hans Læber“, og da kunde han med levende Farver skildre sine Rejser i fremmede Lande eller med glødende Fantasi fremdrage gamle Sagn fra Danmarks Riddertid, eller — og det maatte allerhelst — lede Betragtningen ind paa Landens hemmelighedsfulde mystiske Tilværelse og Virken. Hans Studereværelse tilvenstre var lunt og hyggeligt. Her havde han midt paa Gulvet sit

\*) Her har Gulommelsen spillet den ærede Forfatter et let undskyldeligt Puds: Sage trængte næppe til nogen Celle, skjønt man rigtignok vil paavise en saadan (han var jo Provst i Roskilde); og han ligger ikke begravet i Sorø Klosterkirke, men i Roskilde Domkirke.

Arbejdsbord, bedækket af Papirer, med et Par Lænestole ved, og herind tog han ofte med sig en Gæst, naar denne kunde ryge Tobak, hvilket Digteren selv gjerne gjorde, for ved en Pipe at underholde sig med ham om gammelt og nyt. Sin Hustru, der i omtrent fyrrethve Aar stod som en god Genius ved hans Side, omfattede han med ridderlig Kjærlighed og en Hengivenhed, som hun fuldt vel fortjente. Medens han beskæftigede sig med litterære Arbejder, anvendte hun for en stor Del sin Tid til at fremstille religiøse Emner paa Værredet, og mange Landsbykirker i Danmark have fra hendes Haand Altertavler, som hun altid gavmild bortskænkede. Saaledes levede dette ædle Par, og at se den Fred og stille Lykke, som var udbredt over deres Hjem, det var som en Aabenbarelse af Gudsriget paa Jorden.

Skalden er nu gaaet til Hvile. Hans Hustru ytrede ofte, at hun ønskede, at hendes Ægtefælle, naar Tiden kom, maatte blive borttaget herfra før hende, da hun hellere selv vilde bære Sagnet's Smerte, end at han skulde lide den. Og hendes Ønske blev hørt. Nu sidder hun alene i det ensomme Hus, men med alle de dejlige Minder fra et langt, skjønt Liv, omgivet af alles Kjærlighed, og Adskillelsens Stund vil da ikke blive hende lang, indtil hun atter forenes med sin elskede Husbond i Kjærlighedens Hjem.

(„Illustreret Nyhedsblad“ Nr. 12, d. 23. Marts.)

## Indbydelse.

Den Dag skal komme, da Danmark vil rejse en værdig Mindestøtte for Bernhard Severin Ingemann ligesom for sine andre ædle Hædermænd. Hvorfomhelst det danske Tungemaal lyder, ville da Mænd og Kvinder kappes om at hde deres Skærv til Ære for Folkets elskede Digter.

Men i Sorø har Ingemann boet i fyrrethve Aar. Han har knyttet Sorø til sig; han har udbredt sin Aand over det og oplivet dets Navn; han har været Sorø's Hæder og Glands og levende Stjerne, og den Grav, der gemmer hans jordiske Klædemen, er her under Ly af den gamle Klosterkirke. Hans Navn er visselig nok til at gjøre denne Plet hellig og kjendt; men i og om Sorø er det dog, for hver den, som er et Led af den Kreds, i hvilken han daglig har bevæget sig, tillige en Hjertets Trang at rejse en Sten ved hans Grav (der ogsaa engang vil blive hans Hustrus), som et Udtryk af den Ærefrygt, den Erkjendtlighed, den Hengivenhed, der besjæler alle dem, som kjendte ham, som glædedes ved at vide og se ham færdes iblandt dem her i Sorø.

I den Hensigt at udføre dette trøste vi os derfor herved til at indbyde først og fremmest Sorø's og dens Omegns Behøvere, men dernæst ogsaa andre, som ville gjøre det med Æst og Kjærlighed, navnlig tidligere Soranere, til at hde Bidrag.

Enhver, som modtager saadanne Indbydelses, bedes forbindtligst om at udbrede dem i sin Kreds, at indsamle de Pengebidrag, som gives, og at indbetale disse til under-

tegnebe Kammerraad, Forvalter ved Sorø Akademi, Bed,  
i Sorø, senest inden den 1ste Juli d. A.

Beretning og Regnskab ville, i sin Tid, blive be-  
kjendtgjorde.

Sorø den 24. Marts 1862.

Bed, Kammerraad og Forvalter (Kasserer).	Blicher, Adjunkt (Sekretær).	J. Hansen, Gaardejer og Sognesoged i Ljunge.
Harber, Prof. og Landskabsmaler.	Lauritzen, Ridsmand.	A. Rothe, Professor (Formand).

---



Efter at nævnte Samling allerede var affluttet og — for største Delen — ventrykt, modtog Udgiveren endnu nedenstaaende Digt, hvilket han her giver som en Efterflæt:

(„Slagelse Avis“ Nr. 35, d. 3. Marts.)

Bed Livets Endemaal han monne staa,  
hans Fod var trættet og hans Løkker graa;  
men Glandsen, der fra Djet monne tindre,  
betegned, det var lyst i Sjælens Indre. —  
Han saae tilbage paa sit Levnets Strøm,  
der flød som Foraarsbækken mild og rolig;  
en Række Minder fra hans store Birken  
gleb tyst forbi ham i en broget Drøm:

Han saae den rene Blanka's Taare kvær;  
Masaniello svang sit Frihedssværd;  
han hørte Røsten udi Ørkenen sige:  
„Nu gjører Bejene for Herren lige“. —  
Her liden Elna gif sin tunge Gang;  
her hun sin trofaste Rudolf mødte.  
Den vise Fyrstehngling Salomons  
med Sulamits, den skjønnes, Sange klang.

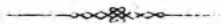
Kong Baldemar den store med hans Mænd  
drog sejerrig fra Rygen hjem igjen;

her Bolmer Bryllupet med Dagmar fejred;  
 og Danebrog ved Lyndanisøse fejred.  
 Her red Kong Erik fra den gamle Borg  
 paa Jagt i Esroms sommergrønne Skove;  
 her sad Prinds Otto i sit skumle Fængsel  
 alene med sin Smerte og sin Sorg. —

Bort hele Billedflokken hurtig svandt,  
 og andre Syner for hans Sjæl oprandt:  
 han saae for Djet sagte frem at glide  
 en Skare Englebørn i Klæder hvide;  
 fra deres Læber lød en himmelsk Nøst:  
 det var hans Psalmer, hine fromme Sange,  
 der smælted Sindet hos den haarde Synder,  
 og bragte lummerfulde Haab og Trøst.

De sang om Paradisets Dejlighed,  
 hvor der er godt at fange Hvilested;  
 de peged mod de lyse Himmelfloeder,  
 som ligge bag ved Wetrens matblaa Floder. —  
 Han følte Hjertets Længselsstrænge svinge,  
 og fulgte Raldet hen til Fredens Rige,  
 hans Sjæl fra Jordkredsen monne stige  
 paa Aftensangens lette Tonevinge.

℞. ℞.



- Guthrie, T., Hovedstaden, dens Synder og Sorger. Fire Taler. Udgivne paa Dansk med et Forord af P. R. Wolf. 1862. 64 Sk.
- Helweg, F., Tre Stæder. Søndagsaften-Minder. 1861. 1 Rd. 24 Sk.
- Hoffmann, E. T. A., Brudevalget og Guldskaalen. To Eventyr, oversatte af Forf. til Klara Rafael. 1858. Heft.: 1 Rd., indb.: 1 Rd. 48 Sk. eller 1 Rd. 72 Sk.
- Holberg, Ludvig, Heltindehistorier. Udgivne af G. Rode. 2 Dele. 1861. Heft.: 2 Rd. 64 Sk., indb. 3 Rd. 40 Sk.
- Holberg, Ludvig, Moralske Tanker. Udgivne af G. Rode. 1859. Heft.: 2 Rd. 48 Sk., indb.: 3 Rd. 24 Sk.
- Holberg Ludvig, Trende Epistler til \*\*\*, hvorudi befattes det Fornemste af Hans Liv og Levnet. Udgivet af I. Levin. 1857. Heft.: 1 Rd. 32 Sk., indb.: 1 Rd. 72 Sk. eller 2 Rd. 16 Sk.
- Holm, P. A., Skildringer og Sagn fra Færøerne. Andet, forøgede Oplag. Med et Kaart og to Afbildninger. 1860. 72 Sk.
- Irving, W., Alhambra. Paa Dansk ved R. Schmidt. 1860. Heft.: 1 Rd. 72 Sk., indb. 2 Rd. 40 Sk.
- Irving, W., Mahomeds Levnet. Oversat af L. Moltke. 1858. Heft.: 1 Rd. 48 Sk., indb.: 2 Rd.
- Irving, W., Skitser. Oversatte efter „The Sketch Book“ af V. Mariboe. 1858. Heft.: 2 Rd., indb. 2 Rd. 64 Sk.
- Layard, A. H., Populær Beskrivelse af Opdagelserne i Niniveh. Oversat af L. Moltke. 1857. Heft.: 1 Rd. 48 Sk., indb.: 2 Rd.
- Lund, O. C., Smaadigte. 1861. 72 Sk.
- Mariboe, V., Skitser fra en Sørejse. 1860. Heft.: 72 Sk. indb: 1 Rd. 16 Sk.
- May wahlen, V. U., Om de Dødes Rige og Sjælenes Tilstand deri. Frit oversat og forøget med Anmærkninger af gamle og ny Kirkelæreres Skrifter af C. M. Kragballe. Andet, forøgede Oplag. 1859. 1 Rd.
- Mindeblade om Grøndtvigs Jubelfest, samlede og udgivne af F. Barfod. Med 3 Træsnit. - 1861, 48 Sk.
- Plenge, J., Erindringer fra en Rejse i Skotland i Sommeren 1859. 1860. 64 Sk.



- Rimkrønike, Den danske. Udgivet af C. J. Brandt. 1858.  
Heft.: 72 Sk., indb.: 1 Rd. 16 Sk.
- Samuel, Tiltaler ved Præstevielser. Oversat efter den tredje engelske Udgave af T. Skat Rørdam. 1862. 1 Rd. 32 Sk.
- Smith, C. V., Om Holbergs Levnet og populære Skrifter. 1858.  
Heft.: 2 Rd. 24 Sk., indb.: 3 Rd.
- Tidsskrift, Mathematisk, udgivet af C. Tychsen. Første—fjerde Aargang. 1859—62. 8 Rd. (Hver Aargang sælges særskilt for 2 Rd.)
- Winther, N., Færøernes Historie. Udgiven ved Undervisningsministeriets Understøttelse. Første—tredje Hefte. 1858—59. 3 Rd. (4de Hefte, der er under Pressen, vil slutte 1ste Del, som indeholder Færøernes Oldtidshistorie.)
- Yemeniz, E., Fra den græske Frihedskamp. Oversat af R. Schmidt. 1862. 1 Rd.
- Barfod, F., Dansk Rigsdagskalender. Med 9 Portræter. 1856. 2 Rd.
- Biblen eller den kristne Kirkes hellige Skrift, oversat af Grundtexten af J. C. Lindberg. Andet Oplag. 1843—58. 5 Rd. 76 Sk.
- Birkedal, V., Digte. 1832. 48 Sk.
- Brage og Idun, et nordisk Fjerdingsaarsskrift, udgivet, med Bistand af Danske, Svenske og Normænd, af F. Barfod. Første—femte Bind. 1839—42. 5 Rd.
- Folke, et nordisk Tidsskrift, udgivet af F. Barfod. Første Bind. 1859—60. 2 Rd. 48 Sk.
- Hammerich, F., Skandinaviske Rejseminder. 1840. 1 Rd.
- Heegaard, P. S. V., Den herbartske Filosofi. En Afhandling for den filosofiske Døktorgrad. 1861. 1 Rd. 32 Sk.
- Kirketidende, Nordisk. Udgiven af J. C. Lindberg. 1836—41. 6 Rd.
- Rigsforsamlings, Den grundlovgivende, Historie, kortelig fortalt af L. K.-D. (o: F. Barfod.) 1849. 32 Sk.
- Portræt af Biskop, Dr. P. C. Kierkegaard, litograferet af A. Lønborg, udført i Tegner og Kittendorffs litografiske Institut. 1 Rd.

DIS-Danmark



1 0 5 6 3 5